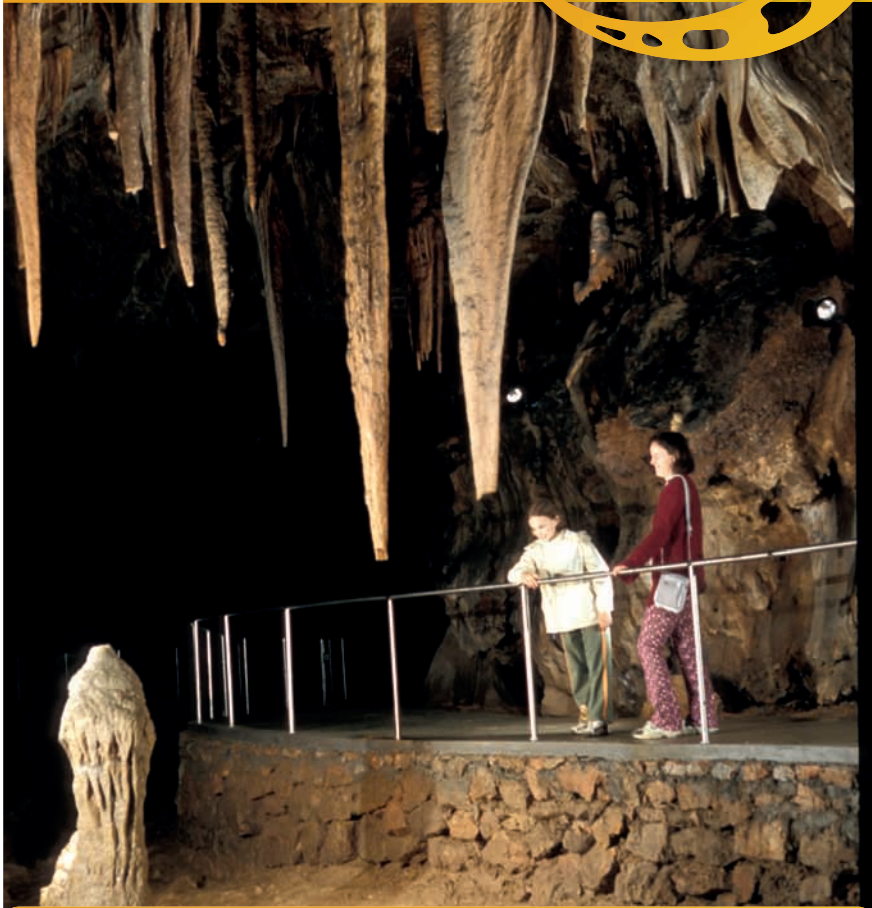

magyar

Látnivalók az Aggteleki- és a Szlovák-karszt területén

Kincses Karsztvidék

Néhány szó a kiadványról

A Gömör-Tornai-karszt lenyűgöző vidék. Rengeteg itt a látnivaló és természeti szépség: világörökség-barlangok, kastélyok, kúriák, kultúr- és ipartörténeti érdekességek, apró falvakban megbújó középkori templomok és évszázadok népi hagyományait őrző parasztházacskák, erdők-mezők, védett állatok és növények, és ami a kirándulást, nyaralást még kellemesebbé teheti: éttermek, szállodák, falusi szállás- és vendéglátóhelyek, különböző sport-, kulturális- és egyéb programlehetőségek. Ha az érdeklődő mindent önállóan szeretné feltérképezni, bizonyosan sokat kell bújnia az internetet és az útikönyveket. Ha pedig valaki spontán tévedt erre a környékre, lemaradhat néhány szép és fontos dolgról, hiszen fogalma sincs róla, hogy ezek egyáltalán léteznek.

Ezt a problémát szeretnénk megoldani ezzel a könyvecskével. Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság és a Rozsnyói Turisztikai Információs Központ dolgozói megkísérelték e kiadványba összegyűjteni mindazt, ami a környéken érdeklődésre tarthat számot. Ehhez hozzáillesztették azokat a praktikus információkat, amelyek jelentősen megkönnyítik az ide látogatók életét. Ha ez a kis kalauz mégis kevésnek bizonyulna, további információért bátran forduljanak az aggteleki Tourinform iroda és a rozsnyói Turisztikai Információs Központ munkatársaihoz – készséggel állnak bárki rendelkezésére telefonon, e-mailen vagy személyesen. Kellemes időtöltést, szép új élményeket és sok-sok jól sikerült kirándulós fotót kívánunk!

A kiadvány készítői

Elérhetőségeink:

Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság

3758 Jósvafő, Tengerszem oldal 1.

Tel.: +36-48/506-000

Fax: +36-48/506-001

info.anp@t-online.hu

www.anp.hu

Turisztikai információ:

Rozsnyói Turisztikai Információs Központ

Bányászok tere 32,

048 01 Rozsnyó, Szlovákia

Tel.: +421 58/732-8101,

fax: +421 58/732-4837

tic.roznava@stonline.sk

www.roznava.sk

TOURINFORM – Aggtelek Természetvédelmi és Turisztikai Információs Központ

3759 Aggtelek, Baradla oldal 3.

Tel./fax.: +36/48/503-000

aggtelek@tourinform.hu

www.anp.hu

Európai Unió
Európai Regionális Fejlesztési Alap

Partnerséget
építünk

Magyarország-Szlovákia
Határon Átnyúló Együttműködési
Program 2007-2013

A kiadvány tartalma nem feltétlenül képviseli az Európai Unió hivatalos álláspontját

Hogyan óvjuk a természet értékeit?

A nemzeti parkok abból a célból jöttek létre, hogy gyorsan pusztuló természeti környezetünk féltett darabjait megőrizzük az utókor számára. Ha felelős turistaként viselkedem,

- figyelem a természet hangjait, szükségtelenül nem kelek zajt, mert ezzel az állatokat és turistatársaimat is zavarom.
- a kijelölt útról nem térek le, mert így értékes és szép növényeket taposhatok le és menekülésre késztetem az állatokat.
- a természetjárás közben keletkező hulladékot nem dobom el, hanem magammal viszem, amíg hulladékgyűjtőt nem találok.
- nem gyűjtök be növényeket, nem viszek haza állatokat, hiszen ők csak a saját élőhelyükön érzik jól magukat, a lakásban, kertben tartva rövid időn belül elpusztulnának.
- csak a kijelölt helyen gyűjtök tüzet, mert egy felelőtlenül okozott tűz során sok élőlény elpusztulhat.
- a környéken keresek szállást, hiszen a védett természeti területeken a szabadban történő sátorozás nem engedélyezett.

A barlangtúrák során:

- a kijelölt útvonalon haladok, és nem maradok le a csoporttól, hiszen a barlangoknak számos oldalága van, könnyen el lehet tévedni.
- a hulladékot kiviszem a barlangból, majd a kijárat melletti szemetesnél szabadulok meg tőle.
- a cseppköveket nem érintem meg, hiszen ha a bőrömmön lévő zsírréteg a cseppkő felületére jut, örökre megakadályozom a cseppkő további növekedését, fejlődését.
- a cseppköveket csak nézem vagy fényképeket készítek róluk. A letört cseppkő szomorú látvány, ajándéknak színes ásványokat vagy helyi termékeket vásárolok.
- a barlangtúrák igazán nem hosszúak, néhány órát kibírok dohányzás nélkül a föld alatt.

Gömör-kártya

A Gömör-kártya 2005 óta létezik, így elképzelhető, hogy a kedves olvasó már rendelkezik ilyen kártyával. Ebben az esetben lejjebb találja az aktuális kártyaelfogadó-helyek pontos listáját. A kártya hasonlóan működik, mint a különböző üzletek hűségkártyái: kedvezményekre jogosít és lehet vele nyerni is.

Hogyan működik?

Ha az ún. Gömör-kártya elfogadóhelyeken (ezek egyszerre azok a helyszínek, ahol a kártya beszerezhető) jegyvásárláskor felmutatja a kártyáját, a belépő árából 20%-os kedvezményt kap. Az elfogadóhelyek ezt pecséttel igazolják. Ha a tíz kártyaelfogadó-hely közül legalább hetet meglátogatott, sorsoláson vehet részt. Ehhez csupán annyit kell tennie, hogy a pecsétekkel ellátott kártyáját nevének és lakcímének feltüntetésével beküldi az aggteleki Tourinform iroda címére (3759, Tourinform–Aggtelek, Baradla oldal 3.). A sorsolásra hagyományosan december 30-án kerül sor, a Baradla-barlang aggteleki Hangversenytermében, az *Óévbúcsúztató Operettgálán*. A szerencsések értékes ajándékokat nyerhetnek.

A Gömör-kártya ára 700 Ft, illetve 2,66 €.

Ha mindez mégsem győzte meg, akkor örömmel tudatjuk, hogy a kártyával 10%-os kedvezménnyel lehet fogyasztani jónéhány környékbeli étteremben.

Gömör-kártya elfogadóhelyek

- Andrassy-kastély – Betlér
- Krasznahorkai vár – Krasznahorkaváralja
- Rozsnyói Bányászati Múzeum
- Városi Őrtorony – Rozsnyó
- aggteleki barlangpénztár (aggteleki rövidtúra)
- vörös-tói barlangpénztár (vörös-tói túra)
- Jósvalói Tájház
- Gömöri Múzeum és Holló László Galéria – Putnok
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bányászattörténeti Múzeum – Rudabánya

Éttermek listája

- Barlang Vendéglő – Aggtelek
- Hotel Cseppkő étterme – Aggtelek
- Tengerszem Étterem – Jósvaló
- Reštaurácia Čierny orol – Rožňava (Fekete Sas Étterem – Rozsnyó)
- Pizzéria Zamma – Rožňava (Zamma Pizzéria – Rozsnyó)
- Reštaurácia Inkuba – Rožňava (Inkuba Étterem – Rozsnyó)
- Reštaurácia na Majeri – Betliar (Na Majeri Étterem – Rozsnyó)
- Reštaurácia u bieleho koňa – Brzotín (A Fehér Lóhoz Étterem – Berzété)
- Reštaurácia u železného grófa – Krásnohorské Podhradie (A Vasgrófhöz Étterem – Krasznahorkaváralja)

Világörökség a föld mélyében

A barlangtúrákra és egyéb barlangi programokra vonatkozó gyakorlati információk (jegyvásárlás, árak, nyitva tartás, túra-indulások, szezonáltság, stb.) a mellékelt betétlapon található.

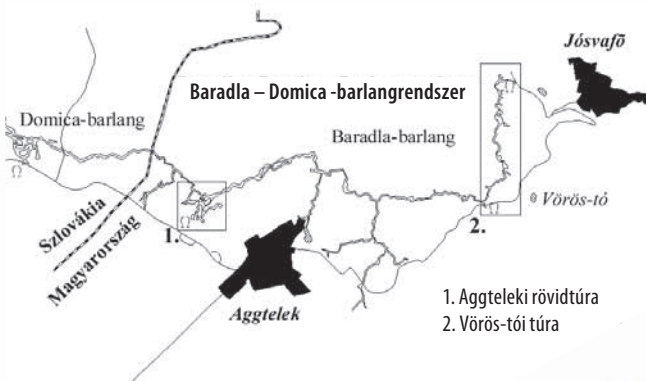
Barlangtúrák az Aggteleki Nemzeti Parkban

A Baradla–barlang

A környék egyik legjelentősebb természeti látnivalója. 1995-ben az UNESCO – az Aggteleki- és a Szlovák-karszt többi barlangjával együtt – a Világörökség részévé nyilvánította. 2001 óta pedig a vizes élőhelyek védelmét szolgáló Ramsari egyezmény hatálya alá is tartozik. Fokozottan védett.

A Baradla a térség és Magyarország legismertebb és leghosszabb barlangja. Járatainak hossza – a Szlovákiában fekvő szakasszal együtt – 25,8 km. Már a neolitikumban (Kr.e. 4000) lakott volt, évszázadok óta látogatott. Az Aggteleki-karszton több bejárata nyílik. Egy 5,3 km-es szakasza Szlovákiában fekszik: ez a Domica.

A barlang középső triász korú mészkőben alakult ki a mélybe jutó vizek oldó és koptató munkájának eredményeként. A mészkövet ugyanis nagyon jól oldja a víz, így a mészkőhegységek belseje gyakran egy hatalmas ementáli sajthoz hasonlít. A barlang lényegében egy felszín alatti folyó medre (bár a víz ma már csak árvizek idején folyik végig a főágban), ehhez csatlakoznak a mellékágak. A kanyargós főág Aggtelek és Jósvafő között húzódik, és majdnem 7 km hosszú. A sziklaalagút átlagosan 10 m széles, 7-8 m magas, és helyenként hatalmas termékké szélesedik. A járatokat változatos színű és formájú, egyedülálló látványt nyújtó cseppkőképződmények díszítik.

Naponta induló barlangtúrák

Baradla-barlang: Aggteleki rövidtúra (1 km, 1 óra)

Gömör-kártya elfogadóhely

A barlang egyik természetes bejáratán keresztül bejutva a legrégbben ismert barlangszakaszok tekinthetők meg, melyeknek jó részében már az őskor embere is járt. A hatalmas méretű Hangversenyeremben a barlangi zenehallgatás páratlan élményében részesülnek a látogatók.

Túraindulás és jegyváltás:

aggteleki barlangpénztár – Aggtelek, Baradla-oldal 1.

Baradla-barlang: Vörös-tói túra (2,3 km, 1,5 óra)

Gömör-kártya elfogadóhely

Barlangtúra az ún. vörös-tói bejáratától a jósvafői kijáratig. Útvonala a Styx-patak medre mentén halad, érintve Magyarország legmagasabb állócseppkővét, a 19 m magas Csillagvizsgálót, valamint a barlang legnagyobb termét, az Óriások-termét, ahol szintén sor kerül zenehallgatásra.

Túraindulás és jegyváltás:

vörös-tói barlangpénztár – Aggtelek és Jósvafő között

Vass Imre-barlang

(barlangtúra: 500 m, 1 óra; felszíni túra: 3 km)

Jósvafő külterületén, a Tohonya-völgy végében található, hidrológiai jelentőségéről ismert barlang. Főként függő- és szalmacseppkövek jellemzik, nagy felületeit borítja cseppkőkéreg és -lefolyás, de bőven találunk itt görbe cseppköveket (heliktiteket) is. Különleges színvilágát legnevezetesebb képződménye, a Narancs-zuhatag tükrözi. A jegypénztár és a barlangbejárat közötti mintegy 3 km-es út során túravezető segítségével ismerhetik meg a terület értékeit. Túraöltözék és túrabakancs ajánlott.

A túrán résztvevők maximális létszáma a barlang védelme érdekében 10 fő.

Túraindulás és jegyváltás:

jósvafői barlangpénztár – Jósvafő, Tengerszem oldal 1.

Rákóczi-barlang (800 m, 1 óra)

Bódvarákó mellett, az Esztramos-hegy oldalában, az egykori bánya táróin át közelíthető meg e csodaszép barlang, mely képződményeinek gazdagságával, forma- és színvilágával, borsóköveivel, csillogó vizű tavaival kápráztatja el látogatóit. A barlangba mesterséges tárón át lehet bejutni. A túrát létrákon és hidakon közlekedve teszi meg az érdeklődők.

Részvételi korhatár gyermekcsoportok esetében minimum 10 év. A túrán résztvevők maximális létszáma a barlang védelme érdekében 10 fő.

Túraindulás és jegyváltás:

esztramosi barlangpénztár – Bódvarákó, a volt vasércbánya területe.

Előzetes bejelentkezéssel induló túrák

A csoportok jelentkezését ezekre a túrákra legalább két héttel előre, írásban várjuk. Egyéni vendégeinknek elegendő telefonon jelentkezniük; a bejelentkezett csoportokhoz csatlakozhatnak. A túrázók részére akkumulátoros lámpákat, szükség esetén sisakot biztosítunk, overallok az aggteleki Tourinform irodában kölcsönözhetők.

Előzetes írásbeli bejelentkezés: Tourinform-Aggtelek

Baradla-barlang: Raisz Keresztély-emléktúra (6 km, kb. 4 óra)

Lényegében az aggteleki rövidtúra bővített változata. A hagyományos útvonalat a résztvevők a Hangversenyeremben hagyják el, majd kitérőt tesznek az ún. Csikóstanya megállóhelyig. A Hangversenyerembe visszatérve, rövid zenehallgatást követően a rövidtúra második szakaszával zárul a barlanglátogatás.

Részvételi korhatár minimum 10 év.

A túrán résztvevők létszáma a barlang védelme érdekében 10–25 fő

Túraindulás és jegyváltás:

aggteleki barlangpénztár – Aggtelek, Baradla-oldal 1.

Baradla-barlang: Hosszútúra (7 km, kb. 5 óra)

A vendégek végigsétálnak a barlangrendszer főágán Aggtelektől Jósfafőig. A túraútvonal magába foglalja az aggteleki rövidtúra egy részét, egy 3,8 km-es kivilágítatlan barlangszakaszt, valamint a vörös-tói túra útvonalát. Vendégeinket mind a Hangversenyteremben, mind az Óriások-termében zenehallgatás várja.

Részvételi korhatár minimum 10 év.

A túrán részt vevők létszáma a barlang védelme érdekében 10–35 fő.

Túraindulás és jegyváltás:

aggteleki barlangpénztár – Aggtelek, Baradla-oldal 1.

Baradla-barlang: Speciális (reték-ági) túra (9 km, kb. 7 óra)

E túra útvonala megegyezik a hosszútúra útvonalával, de kiegészül a Baradla-barlang egyik különleges oldalágának, az Retek-ágnak 1250 méteres szakaszával. Mivel itt száraz időszakokban is van víz, ezért gumicsizma vagy váltócipő, valamint vízhatlan vagy váltóruha használata kötelező. Ennek a túrának szintén része a zenehallgatás a Hangversenyteremben és az Óriások-termében is.

Részvételi korhatár minimum 14 év.

A túrán résztvevők létszáma a barlang védelme érdekében 5–14 fő.

Túraindulás és jegyváltás:

aggteleki barlangpénztár – Aggtelek, Baradla-oldal 1.

Béke-barlang (barlangi szakasz: 2 km, kb. 3 óra)

A barlangtúra változatos vörös és fehér cseppkőzászlók, drapériák, valamint lépcsőzetes medencesort alkotó hófehér mésztufagátak között vezet a Kötélhágcsőszifonig.

Az aktív patakos barlangban állandó víz van, ezért gumicsizma vagy váltócipő, valamint vízhatlan vagy váltóruha használata kötelező.

Részvételi korhatár minimum 14 év.

A túrán résztvevők maximális létszáma a barlang védelme érdekében 10 fő.

Túraindulás és jegyváltás:

aggteleki barlangpénztár – Aggtelek, Baradla-oldal 1.

Kossuth-barlang (barlangi szakasz: kb. 2-3 óra)

Jósfafő község határában található a Nagy-Tohonya-forrás barlangja. Főként az igen erőteljes eróziós formakincsek jellemzik, szálkőoszlopok, tarajok mellett vezet a túra egészen a Nagy-tóig, amelyen függesztett drótkötélhídon jutnak keresztül a látogatók. A túra a Reménytelen-szifon taváig vezet. A barlang végigjárása nehéz túrának számít, ezért jó kondíció és mászókéesség

szükséges hozzá. Az aktív patakos barlangban állandó víz van, ezért gumicsizma vagy váltócipő, valamint vízhatlan vagy váltóruha használata kötelező.

Részvételi korhatár minimum 14 év.

A túrán résztvevők létszáma a barlang védelme érdekében 5-10 fő.

Túraindulás és jegyváltás:

aggteleki barlangpénztár – Aggtelek, Baradla-oldal 1.

Meteor-barlang (6 óra, a barlangi szakasz kb. 3-4 óra)

Az Alsó-hegy Bódvaszilas felett lévő Kis-vizetes-töbrének látványos víznyelőbarlangja. A túra során omladéktömbök között kúszva, mászva, aknákba szerelt létrákon haladva 100 méter mélységben éri el a látogató a monumentális méretű és páratlan cseppkőgazdagságú, ún. Titánok-csarnokát. A barlang végigjárása igazi extrém túrának számít, ezért jó kondíció és mászókézség szükséges hozzá. Az aktív víznyelő barlangban állandó víz van, ezért gumicsizma vagy váltócipő, valamint vízhatlan vagy váltóruha használata kötelező.

Részvételi korhatár minimum 14 év.

A túrán résztvevők létszáma a barlang védelme érdekében 5- 8 fő.

Túraindulás és jegyváltás:

aggteleki barlangpénztár – Aggtelek, Baradla oldal 1.

Barlangtúra kedvezmények

Kombinált barlangtúrák

Azon vendégeink részesülhetnek kedvezményes ajánlatunkban, akik nem érik be egyetlen föld alatti sétával, és az aggteleki rövid túrán illetve a vörös-tói túrán két egymást követő napon belül részt vesznek. Az első helyszínen megváltott belépőjegyet a második helyszínen bemutatva vendégeink kedvezményes jegyet válthatnak. A túrák sorrendje tetszőleges.

Egyéb kedvezmények

Osztálykirándulásokra vonatkozó kedvezményeink a mellékelt betétlapon találhatóak.

Diákokat, nyugdíjasokat, természetjáró-, természetbarát- és pedagógusigazolvánnyal rendelkezőket, valamint a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat tagjait 50%-os kedvezmény illet meg. 6 éven aluli gyermekek, mozgáskorlátozottak, fogyatékkal élők, szervezett csoportok hivatalos kísérői a barlangot díjmentesen látogathatják.

Diákcsoporthoz esetén 15 diák után egy kísérő díjmentes belépésre jogosult.

Barlangi esküvő

A házasságkötéshez nem mindennapi élményt nyújtó helyszínt kínálunk házasulandóknak a Baradla-barlang különleges szépségű, páratlan akusztikájú Hangversenytermében és a jósfafői szakaszon található impozáns Óriások-termében. Ne hagyja ki ezt az egyedülálló lehetőséget!

Információ: Tourinform–Aggtelek.

Zenehallgatás

A Baradla-barlang Hangversenytermében (Aggtelek) és az Óriások-termében (Jósfafő) min. 5 fő jelentkezése esetén 1 óras zenehallgatás igényelhető.

Információ: betétlap.

Barlangtúrák a Szlovák-karszt Nemzeti Parkban

Jaskyňa Domica – A Domica-barlang

A Domica-barlang a Baradla-Domica-barlangrendszer szlovákiai része. Az ősember barlangjaként is szokás emlegetni, hiszen már az i. e. negyedik és ötödik évezredben lakott volt. A barlangot Ján Majko fedezte föl 1926-ban. Föld alatti termeinek találó elnevezései (Misztériumok-terme, Indiai pagodák terme vagy Római fürdő) rendkívüli látványosságokat sejtetnek. A barlang látogatói számára remek élményeket tartogat a föld alatti Styx folyócskán tett csónaktúra.

Gombasecká jaskyňa – Gombaszögi-barlang

Mikroklímájának rendkívül jótékony gyógyhatása van, légúti megbetegedéseket gyógyít. Az 1955-ben a látogatók számára is megnyitott barlangot 1951-ben Herényi László, Viliam Rozložník rozsnyói barlangászok és társaik fedezték föl. A barlang gazdag cseppkődszei közül talán a leglátványosabbak a 2-3 méter hosszúságot is elérő, 2-3 mm vastagságú mészkő csövecskék, az ún. szalmacseppkövek.

Silická ľadnica – Szilicei-jégbarlang

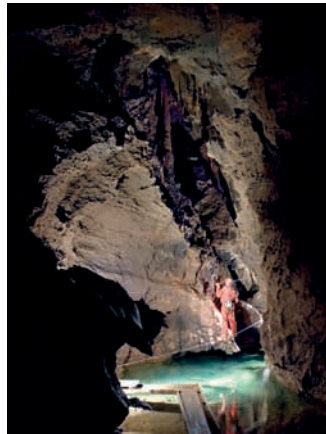
A barlangszakadék Rozsnyótól (Rožňava) 17 km-re, a Szilicei-fennsíkon fekszik. Bár maga a barlang nem látogatható, mégis érdemes felkeresni, bejárata előterében ugyanis egész évben megmarad a jég. Az eljegesedés idejét 2000 évvel ezelőttre becsülik, tehát kb. időszámításunk kezdetére. A bejárathoz kiépített lépcsőn juthatnak le a turisták. A barlang Szilice (Silica) községből, a parkolóból induló kijelölt turistaúton közelíthető meg.

Ochtinská aragonitová jaskyňa – Ochtinai- (Mártonházi) aragonitbarlang

A barlang a Hrádok-hegy északi lejtőjén található, védett természeti kincs. Az Ochtinai-barlangot 1954-ben kutató-aknát mélyítő bányászok fedezték föl, véletlenül. Leglátványosabb részei a Márvány- és a Tejút-terem, valamint az Aragonit Szív. A világon egyedülálló barlang falait a gravitáció törvényére fittyet hányó, mesés alakzatok – rózsák, szerteágazó spirálok és fücsomoszerű képződmények – borítják.

Krásnohorská jaskyňa –Várhosszúréti Buzgó-barlang

Szlovákia egyik legszebb barlangja Rozsnyó (Rožňava) közelében, Várhosszúréten (Krásnohorská Dlhá Lúka) található. Rozsnyói barlangászok fedezték fel 1964-ben. A klasszikus cseppkődíszítésen kívül a barlangban különböző excentrikus formák is találhatóak. Legérdekesebbek közülük a karfiol alakú formák, melyek más ismert barlangban nincsenek. A túra a Rozsnyói Barlangászok Cseppkővéhez, Európa legmagasabb (32,6 m) állócseppkővéhez vezet.

A föld alatti világot tapasztalt barlangász-túravezetők segítségével fedezhetik fel az érdeklődők. A látogatáshoz barlangász felszerelést biztosítanak. A barlang 1100 m hosszú. Egy kb. 450 m hosszú szakaszán fából készült hidak vannak, melyek egy föld alatti patak fölött vezetnek. A túrázók kötélhíd segítségével két föld alatti tó felett is elhaladnak. A kötélhidakon a közlekedés nem nehéz, de felejthetetlen élményt kínál.

Dobšinská ľadová jaskyňa - Dobsinai-jégbarlang

A világon egyedülálló Dobsinai-jégbarlang Európa egyik legismertebb barlangja. A Szlovák Paradicsom Nemzeti Park területén található Dobsina (Dobšiná) és Poprád (Poprad) között, 36 km-re Rozsnyótól (Rožňava). Ez az egyik legjegesebb jégbarlang a világon. Jégpadlói, jégzuhatagai, monumentális jégoszlopai és jégstalagmitjai lenyűgözőek. A barlangot 1870-ben fedezték fel, a nyílvanosság számára 1871-ben nyitották meg. Elektromos világítását a világon az elsők között, már 1887-ben kiépítették. A bejáráshoz egy 470 m hosszú tanösvény vezet.

Jasovská jaskyňa - Jászói-barlang

Ez az őskorban lakott, fontos régészeti és őslénytani lelőhelyként is számon tartott barlang már a középkorban széles körben ismert volt. A közeli Jászói Apátság szerzetesei 1846-ban tették látogathatóvá a barlangot. A Jászói-barlang cseppkövei leginkább monumentalitásuk miatt különlegesek.

Felszíni túrák és tanösvények

A felszíni túrákkal kapcsolatos gyakorlati információk (jegyvásárlás, árak, nyitva tartás, túraindulások, szezonális, stb.) a mellékelt betétlapon találhatóak.

Már tettünk rá utalást, hogy az egykori Gömör-Tornai-karszt változatos felszínének növény- és állatvilága rendkívül gazdag. A táj arculatát az ún. „karsztjelenségek” határozzák meg. A felszín mai képét mindezek mellett az emberi tevékenység (erdőirtás, faszén- és mészégetés, gazdálkodás stb.) is jelentősen alakította. Felszíni túráink résztvevői e varázslatos vidék természeti és ember alkotta értékeivel ismerkedhetnek meg túravezetőink segítségével.

A jelzett túraútvonalakon (kék, piros, zöld jelzés) és tanösvényeken a látogatók szabadon gyalogolhatnak, kerékpározhatnak, ill. lovagolhatnak. Ezekről az útvonalakról részletes információval szolgálnak a Gömör-Tornai-karszt turisztatérképei.

Vezetett felszíni túrák az Aggteleki Nemzeti Parkban és környékén

Ökotúrák

Egész éven átívelő felszíni túrasorozat. Rendszerint jeles napokhoz vagy bizonyos növény virágzásához, állatok (békák, madarak, lepkek) jellemző előfordulásához és aktivitási idejéhez kap-

csolódik, illetve a térség egy-egy kultúrtörténeti látnivalóját mutatja be. A túrákat az Aggteleki Nemzeti Park munkatársai vezetik, előzetes bejelentkezést nem igényelnek.

Információ: Tourinform - Aggtelek

Esztramosi túra

A Rákóczi-barlangban tett túrához kapcsolódóan az esztramos-hegyi egykori bányaterület vezető kíséretében, saját felelősségre meglekinthető.

Keleméri túra

A túra kb. 4 órát vesz igénybe. A résztvevők a fokozottan védett Mohos-tavak zoológiai, botanikai és kultúrtörténeti értékeivel ismerkedhetnek meg. A csoportokat szakavatott vezető kíséri. A túra kiegészíthető a Tompa Mihály Emlékház és a műemlék református templom meglekinthésével. A fenti programok mellett, előzetes egyeztetés alapján a Mohos Házban természetvédelmi előadás és szabadtéri biológia óra is igényelhető.

Túraindulás: Mohos-Ház – Kelemér, Tompa Mihály u. 129.

Kedvezmények

Diákokat, nyugdíjasokat, természetjáró, természetbarát és pedagógus igazolvánnyal rendelkezőket 50%-os kedvezmény illet meg. 6 éven aluli gyermekek, mozgáskorlátozottak, fogyatékosok, szervezett csoportok hivatalos kísérői, valamint diákcsoportok esetén 15 diák után egy kísérő a túrákon díjmentesen vehet részt.

Aggteleki faluséta

Az érdeklődők a séta során megismerkedhetnek a karszt élővilágával, gyönyörködhetnek a jellegzetes karsztképződményekben, valamint a helyi gazdálkodást jellemző ún. nadrágszíz parcellákban. Történelmi épületeket tekinthetnek meg, ellátogathatnak a barlanghoz kapcsolódó neves személyiségek emlékhelyeihez. Túravezetővel kb. 3 óra alatt járható végig az aggteleki barlangpénztártól induló túra. Igény esetén rövidebb útvonal is bejárható, ekkor a túra a Tószínpadnál kezdődik.

Egész évben, előzetes jelentkezés (min. 3 nap) alapján, min. 5 fő jelentkezése esetén.

A túrán részt vevők maximális létszáma 30 fő. Kiegészítő programként vagy önállóan népi ételkóstoló igényelhető.

Információ és előzetes bejelentkezés: lásd betétlap.

Vezetett felszíni túrák Jósmafőn és környékén

Jósmafői faluséta

A vezetett nappali, vagy éjszakai faluséta során Jósmafő és környéke természeti környezetét és kultúrtörténeti értékeit ismerhetik meg a látogatók. A kb. 2500 m hosszú és 100 m szintkülönbségű felszíni túra helyi vezetővel kb. 3 óra alatt járható be. A faluséta – előzetes egyeztetés után – a Baradla-barlang jósmafői kijáratánál lévő fogadótérről indul.

Ófalui séta

A vezetett nappali, vagy éjszakai körtúra során Jósmafő ófalu természeti környezetét és kultúrtörténeti értékeit ismerhetik meg a látogatók. A kb. 1500 m hosszú és 100 m szintkülönbségű felszíni túra helyi vezetővel kb. 2 óra alatt járható be.

A túra – előzetes egyeztetés után – az Ófalui-főtéren található Kisház kertjében épült Nyitott Színből indul.

Szőlőhegyi túra pinceház látogatással

A vezetett felszíni körtúra során a karszt főbb élőhelyeivel, a hagyományos tájhasználatával, a kultúrtörténeti értékekkel, valamint a helyi gasztronómiával ismerkedhetnek a résztvevők. A településtől 2,5 km-re található Szőlőhegyen pinceház látogatás szerepel a programban. A kb. 4500 m hosszú és 150 m szintkülönbségű felszíni túra helyi vezetővel kb. 4 óra alatt járható be. A túra – előzetes egyeztetés után – az Ófalui-főtéren található Kisház kertjében épült Nyitott Színből indul.

A túrákon résztvevők optimális létszáma 5-30 fő. Kiegészítő programként a Nyitott Színből alkalmi falusi vendégszolgálat, oktatási, néprajzi és művészeti programok vehetők igénybe. A jósvafői felszíni túrákkal kapcsolatos további részletes információ és előzetes jelentkezés: lásd betétlap.

Tanösvények az Aggteleki Nemzeti Parkban és környékén

Baradla tanösvény (Aggtelek – Jósvafő) sárga jelzés 7,5 km; 3 óra.

A Baradla-barlang aggteleki és jósvafői bejáratát összekötő, részben a fedett és a fedetlen karszt határán kanyargó felszíni túraútvonalon a terület természeti és kultúrtörténeti értékeivel ismerkedhetnek meg a látogatók.

Tohonya-Kuriszlán tanösvény (Jósvafő) – sárga jelzés

1-es útvonal (1-13. megállóhely): kb. 4 km; kb. 2,5 – 3 óra
2-es útvonal (13-20. megállóhely): kb. 6 km; kb. 3 – 3,5 óra
1-es és 2-es útvonal együtt (1-20. megállóhely): 10 km; kb. 6 óra
A tanösvény az Aggteleki Nemzeti Park sajátos tájképi értékeivel, a karsztos felszín formavilágával és legjellemzőbb

élőhelyeivel ismerteti meg a látogatót. Azoknak is ajánljuk, akik közelebbről szeretnének megismerkedni a hagyományos tájhasználati módokkal és azok nyomaival: állattartás, szántóföldi művelés, szőlő- és gyümölcsstermesztés, ill. -feldolgozás, erdőgazdálkodás, szénégetés. A tanösvény útvonala két körből áll, amelyek folyamatos túráként, vagy két különálló kirándulásként is megtekinthetők.

Borz tanösvény (Szin-Szelcepuszta)

borz jelzés, 2,8 km; 2 óra

A 2001-ben kiépített tanösvénynek kettős célja van. A természeti értékek bemutatása mellett a területen folyó erdő- és vadgazdálkodással, jellegzetes erdőtípusokkal, az erdők gazdag élővilágával kapcsolatos ismereteket közvetít.

Kirándulásvezető füzet az Északerdő Rt. Jósva-Tornai Erdészeti Igazgatóságán szerezhető be (3761 Szin, Szabadság u. 84. Tel.: +36-48/564-510).

Szádvár tanösvény (Szögliget) – 4,5 km; 3 óra

A körtúra kiinduló és egyben végpontja a Szalamandra Ház. Önálló jelzése nincs, meglévő turistaútvonalakon halad. Az elágazási pontokat nyílak jelzik. A sajátos karsztos felszínen egyaránt találunk hegyvidéki, mediterrán, illetve kontinentális erdőssztyeppre jellemző fajok képviselőit. Itt található a térség egyik legjelentősebb kultúrtörténeti értéke, a romjaiban is impozáns látványt nyújtó Szádvár.

Fürkész-ösvény (Jósvafő)

narancssárga jelzés, 3 km; 2,5 óra

Az állomáshelyeket jelölő táblák mindegyikén megjelenik a tanösvény logója, egy fürkészdarázs mesefigura, amely egy-egy, a természetben található tárggyal, jelenséggel összefüggő szórakoztató feladat elvégzésére vagy játékokra szólítja a túrázókat. A feladatok a jelenségek, növények, állatok alaposabb megfigyelését, a természeti környezet sokoldalú megtapasztalását, árnyaltabb természetszemlélet kialakítását szolgálják.

Zöld határ tanösvény (Aggtelek – Domica) narancssárga jelzés, 7 km; 4-5 óra

Az „Év Vidéke” program keretében létesült tanösvény a térség első határon átnyúló túraútvonala. A Baradla-Domica-barlangrendszer aggteleki és domicai bejáratát köti össze. A terület természeti sajátosságainak, növény- és állatvilágának, az ember és természet kölcsönhatásainak bemutatása mellett az állomáshelyek játékos „feladványai” természeti környezetünk közvetlen, élményszerű megtapasztalását teszik lehetővé.

Bódva-völgyi tanösvény (Perkupa) – 2 km, 1,5 óra

Időszakos tanösvény, amely a Madárvonulás-kutató és Természetvédelmi Tábor ideje alatt (szept. 1-okt. 26.) látogatható. A perkupai vasútállomás melletti Bódva-híd utáni első elágazástól induló tanösvény a táborba vezet.

A Bódva-völgy Észak-Magyarország egyik jelentős ökológiai folyosója, azaz olyan hosszan elnyúló terület, amely lehetővé teszi a fajok vándorlását. A tanösvény bemutatja a folyóparti élőhelyeket, valamint az emberi tevékenység tájra gyakorolt hatását, megismerhetjük a terület jellegzetes növény- és állatfajait. Minden évben tábla készül az adott év madarának kijelölt madárfajról, életmódjáról, érdekes szokásairól.

Határjárás tanösvény (Gömörszőlős) – 5 km, 3 óra

Fő témája a hagyományos gazdálkodás és a biológiai sokféleség összekapcsolódásának bemutatása. A tanösvényt végigjárva megismerkedhetünk a máig meglévő extenzív gazdálkodási formák segítségével megőrződött tájképi sokféleséggel. Láthatjuk a gazdálkodás felhagyása után tapasztalható természetes leromlási és megújulási folyamatokat is.

Füzes tanösvény (Bódvalenke) – 2 km; 2 óra

A bódvalenkei Füzes tanösvény csodálatos kirándulásra hívja az idelátogatókat. A tanösvény a Komjátiból Bódvalenkére vezető műút alatt megbúvó földtani feltárástól indul, amely több millió év történetét rögzíti. A triász korban itt hullámozó tenger mélyebb medencéjében létrejött mészkő titkait a geológusok fejtették meg. Beljebb a táj régmúlt időket idéz fel: a lóp mesél arról, milyen lehetett a Bódva-folyó völgyének élővilága a folyószabályozások és vízrendezések előtt. A tanösvény a Freskófaluba vezet, ahol a látogató az európai roma festészet nagyszerű, monumentális tárlatát tekintheti meg a házfalakon.

Felszíni túrák a Szlovák-karszt Nemzeti Parkban és környékén

SERPA – Gömöri Túravezető Szolgálat

Színes spektrumú, fiatalos, rugalmas társaságot takar az elnevezés. Természetjáró programokat szervez (nem csak) iskolai csoportok számára. A programtervek általában 1-10 naposak. Leginkább gyalogos túrák vezetéséről van szó a Barkai-, Szádelői- és Áji-völgy térségében (vízesésekkel, jégvermekkel, búcsújáró helyekkel, kilátókkal tarkítva hegytetőkön és völgyekben), de autóbuzsos kirándulásokat is vállalnak a Rozsnyói járás egész területén. Igény szerint vállalják a szállás és étkezés megszervezését is.

Információ: Rozsnyó (Rožňava), tel.: 00421 (0)58 732 99 35, e-mail: rozsnyo@pobox.sk

Rozsnyói városnézés

A címben (majdnem) minden benne van: a Turisztikai Információs Központ munkatársainak vezetésével a városközpont legérdekesebb műemlékeit lehet megtekinteni napközben vagy este. Esténként, igény szerint történelmi kosztümös túravezetés és zenés megállók is tarkíthatják a sétát.

A Bányászok terén levő impozáns őrtorony szintén látogatható. Elég magas ahhoz, hogy erkélyéről beláthassuk a várost és környékét.

Tanösvények a Szlovák-karszt Nemzeti Parkban és környékén

Domica és környéke tanösvény (Náučný chodník Domica a okolie) – zöld ferde vonal; 4,5 km

A domicai barlangbejáratától induló útvonalon öt megálló található a következő témájú tájékoztató táblákkal: Gömör-Tornai-karszt, Domica-barlang, állat- és növényvilág, geológia és geomorfológia, mezőgazdaság. Az útvonal áthalad a Domicai-karrmező Nemzeti Természetvédelmi Területen, fő látványosságai a karrmezők, szakadékok és barlangok. A tanösvény a Magyarországra is átvezető Zöld határ tanösvényhez csatlakozik.

Szádelői-völgy tanösvény (Náučný chodník Zádielska tiesňava) zöld ferde vonal, 5km, 400 m szintkülönbség, 4-5 óra

A Szádelői-völgy bejáratától induló tanösvény megismerteti a látogatókkal a Szlovák-karszt keleti részének természeti viszonyait. Az ösvényt történelmi, természettudományos és tájvédelmi szempontok alapján létesítették. Az útvonalon a következő témájú tájékoztató táblák találhatóak: Szádelői-völgy, geomorfológia, növényvilág, állatvilág, a fennsík gazdasági hasznosítása, Szádelő az ókorban, karrmezők, erdők. Az útvonal a Szádelői-völgy Természetvédelmi Területen halad keresztül. A Szádelői-fennsíkra való fel- illetve lejutás erőnléti és fokozott figyelmet igényel. A tanösvény legérdekesebb része a Szádelői-völgy, mely a Blatnica-patak fennsíkba való bevágódásával keletkezett, legkeskenyebb részén csak 10 m széles.

A Szlovák-karszt barlangjai – Világörökség tanösvény (Náučný chodník Jaskyne Slovenského krasu – svetové prírodné dedičstvo) – 800 m, 45 perc

A festői környezetben található tanösvény Várhosszúrétről (Krásnohorská Dlhá Lúka) a Buzgó-barlanghoz (Krásnohorská jaskyňa) vezet, ahonnan szép kilátás nyílik a Krasznahorkavárra (Hrad Krásna Hôrka). Elhalad a Szent Szűz Mária Kápolna és a vízimalom mellett. A megállókon elhelyezett táblák bemutatják a Szlovák-karszt Nemzeti Park Világörökség Listán szereplő legjelentősebb barlangjait és kutatásuk történetét.

Kerékpártúra útvonalak

Az alábbiakban kerékpárral is felszerelt érdeklődők számára ajánlunk érdekes útvonalakat. A karsztvidék tájain vezetnek, néha autóúton, de többnyire a természet lágy ölén, friss levegőn.

Az Aggteleki-karszton

Szelce-Szádvár körtúra

Az Aggteleki Nemzeti Park területén az Aggtelek-Domica határátkelőtől a Baradla-barlang aggteleki bejáratáig tartó 51 km összhosszúságú, kb. 200 m-es szintkülönbségű kerékpáros körtúra 32 km-es szakasza közúton, 19 km-es szakasza terepúton vezet.

Útvonala: Aggtelek – Jósvafő – Szelce-völgy – Szelcepuszta – Patkós-völgy – Csemetekert – Ménes-völgy – Vidomáj puszta – Vár-völgy – Szögliget – Szin – Szinpetri – Jósvafő – Baradla-barlang jósvafői kijárata – Aggtelek. A túraútvonal az Aggtelek-Domica határátkelőnél csatlakozik a Szlovák-karszton kialakított kerékpárúthoz.

Galyasági körtúra

Az 50 km-es, 10 települést érintő körtúra során a nemzeti park természeti, ill. kultúrtörténeti értékeit ismerhetik meg az érdeklődők.

Útvonala: Aggtelek – Trizs – Ragály – Imola – Kánó – (leágazás Égerszög, ill. Terezstenye zsáktelepülésekre) – Szőlősárdó – Éger-völgyi elágazás – Perkupa – Kenyérgyári elágazás – Szin – Szinpetri – Jósvafő – Aggtelek

Bükk – Aggtelek kerékpártúra

A Szilvásváradtól Aggtelekig tartó 75 km-es, 12 települést érintő túra során a Bükk- és az Aggteleki Nemzeti Park természeti, ill. kultúrtörténeti értékeit ismerhetik meg az érdeklődők.

Útvonala: Szilvásvárad – Nagyvisnyó – Dédestapolcsány – Uppony – Borsodbóta – Sajómercse – Putnok – Kelemér – Zádorfalva – Ragály – Trizs – Aggtelek

A Szlovák-karszton

Szlovák-karszt Kerékpársztráda (Cyklomagistrála Slovenský kras)

Útvonala: Rozsnyó (Rožňava) – Betlér (Betliar) – Oláh-patak (Vlachovo), Felsősjó (Vyšná Slaná) – üzem – a Radzim alatt – Brdárka – Csetnek (Štítnik) – Gömörhorka (Gemerská Hôrka) – Hosszúszó (Dlhá Ves) – Domicia – Kecső (Kečovo) – Borzova (Silická Brezová) – Pelsőc (Plešivec) – Gombaszög (Gombasek) – Szilice (Silica) – Szádalmás (Jablonov nad Turňou) – Görgő (Hrhov) – Szádelő (Zádiel) – Torna (Turňa nad Bodvou) – Hačava – Hačavai nyereg – Zádiel Vendégház – Barkai nyereg – Dernő (Drnava) – Krasznahorka Váralja (Krásnohorské Podhradie) – Rozsnyó (Rožňava)

A túra hossza: 195 km, nehézségi fok: közepes, jelzés: piros

A Csermosna és Sajó völgye

Útvonala: Szádelői-völgy (Zádielská tiesňava) – Barka (Bôrka) – Kiskovácsvágása (Kováčová) – Dernő (Drnava) – Hárskút (Lipovník) – Várhosszúrét (Krásnohorská Dlhá Lúka) – Rozsnyó (Rožňava) – Berzete (Brzotín) – Kőrös (Kružná) – Szalóc (Slavec) – Gombaszög (Gombasek) – Pelsőc (Plešivec) – Gömörhorka (Gemerská Hôrka) – Lekenye (Bohúňovo) – Csoltó (Čoltovo) – Gömörpanyit (Gemerská Panica) – Gömör (Gemer) – Tornaľa (Tornaľa)

A túra hossza: 58 km, nehézségi fok: közepes, jelzés: kék

Kónyárti kerékpárút

Útvonala: Gömörhorka (Gemerská Hôrka) – Gice (Hucín) – Gemerský Sad - Hrádok – Ochtinai-aragonitbarlang

A túra hossza: 32 km, nehézségi fok: közepes, jelzés: kék

A Murányka áttörése

Útvonala: Gömörhorka (Gemerská Hôrka) – Lice (Licince) – Melléte (Meliata) – Beretke (Bretka)

A túra hossza: 20 km, nehézségi fok: közepes, jelzés: zöld

Domicai kerékpárút

Útvonala: Domicia – Tornaľa-Starňa – Tornaľa (Tornaľa)

A túra hossza: 18 km, nehézségi fok: közepes, jelzés: zöld

Dobsinai útvonal (Dobšinská ľadová cesta)

Útvonala: Vlachovo,üzem – Dobšiná – Stratená – Dobsinai-jégbarlang (Dobšinská ľadová jaskyňa)

A túra hossza: 17 km, nehézségi fok: közepes, jelzés: zöld

Összekötők

Ezek az útvonalak az egyes falvakat, városokat kapcsolják össze. Valamennyi könnyű terepnek minősül, és valamennyit sárga jelzés jelöl. Az útvonalak hosszát kilométerekben tüntettük fel.

Összekötő neve		Hossza
Roštár – Henczkó	Roštár – Henckovce	8
Alsósajó – Berdárka	Nižná Slaná – Brdárka	8
Gömörhorka – Melléte	Gemerská Hôrka – Meliata	4
Jolsva	Jelšava	8
Rozsnyó – Berzéte	Rožňava – Brzotín	2
Krasznahorka Vára – Mauzóleum	Hrad Krásna Hôrka – Mauzóleum	2
Felsőhajó – Rejdová	Vyšná Slaná – Rejdová	2

Lovaglás

A Gömör-Tornai-karszt területén mind a Szlovák-karszton, mind az Aggteleki Nemzeti Parkban bőségesen találunk sportolási, kikapcsolódási lehetőséget a lovas sportok szerelmesei is.

Az Aggteleki Nemzeti Parkban

Magyarország egyetlen hucul törzstenyésztete épp az Aggteleki Nemzeti Parkban, Jósmafőn található. A hucul fajta a Kárpátokban alakult ki, genetikailag igen közel áll az ősi vadlovakhoz és a honfoglaló magyarok lovához. A ridegen tartott ménes egész évben megtekinthető a Jósmafőtől mintegy 1 km-re északra található gergés-lápai legelőkön, a lovaglásra alkalmas egyedek pedig Jósmafőn, a Kúria épületében (Táncsics M. u. 1.) láthatók.

Helyszíni bejelentkezéssel igénybe vehető szolgáltatás

- Gyermeklovagoltatás segítővel vezetékiszáron

Előzetes bejelentkezést igénylő programok

- Lovasoktatás
- Tereplovaslás vezetővel (haladó lovasok részére)
- Jósmafői sétakocsikázás
- Lovaskocsikázás, szánózás terepen
- Fogattal a hucul méneshez és a Vass Imre-barlanghoz: 4-10 fős csoportok részére (terepkocsizás barlangtúrával igény esetén piknikkel)
- Lovastúrák az Aggteleki Nemzeti Park legszebb részein: 2-9 fős csoportok részére (árak előzetes egyeztetés alapján)
- Többnapos csillagtúra: szállással, teljes ellátással, igény szerint számos egyéb programlehetőséggel (árak előzetes egyeztetés alapján)
- „Shadow Ranger”: kövesse lóháton árnyékként az Aggteleki Nemzeti Park lovas természetvédelmi őrét, fedezze fel a terület rejtett természeti értékeit, vadvilágát! (árak előzetes egyeztetés alapján)
- Lovasprogramok gyermekcsoportok részére

Nyitvatartási idő

A nyári szezonban (április 1 – szeptember 30.): 8.00 – 17.00

A téli szezonban (október 1 – március 31.): 8.00 – 15.00

Információ és bejelentkezés

tel.: +36-48/350-052, fax: +36-48/506-001,

www.anp.hu, www.huculmenes.hu,

e-mail: huculmenes@gmail.com, info.anp@t-online.hu

Az árak a mellékelt betétlapon találhatóak.

A Szlovák-karszton

Felső-Gömör is számos lehetőséget kínál a lovagolni vágyóknak. Nyeregbe lehet pattanni Pelsőc, Hosszúsó, Berzéte, Jólész községekben, de a Dobsinai-jégbarlang közelében is. A régióban több helyen is szerveznek lovaglással kapcsolatos rendezvényeket.

Lovardák, istállók, karámok

- Pelsőc (Plešivec) lovaglóközpont és lovaglóiiskola
tel.: 00421 58 7885588, mobil: 00421 905 952833,
e-mail: fazekas.shr@letnet.sk
- Ferdy Rancs, Hosszúsó (Dlhá Ves)
tel.: 00421 905 323262
- Privat Farm Berzéte (Brzotín) Lovaglóközpont
Kružnianska 514, 049 51 Brzotín, tel.: 00421 905 341078
- Raň pod Ostrou skalou, Dobšínai-jégbarlang (Dobšinská
Ľadová Jaskyňa)
tel.: 00421 905 298 208
- Ladislav Mészner, Jólész (Jovice), Hlavná u. 86
tel.: 00421 910 960 474

Vadászat

Az Aggteleki-karszton

Az Aggteleki Nemzeti Park vadászterületén a vadászati idénynek megfelelő időpontokban gímszarvas, vaddisznó és őz elejtésére nyílik lehetőség.

Vadkár elhárítási időszakban kedvezménytel.

Információ: Kanyok Zsolt, tel.: +36/30/33-73-143

A Szlovák-karszton

Felső Gömör Szlovákián belül a legnagyobb kiterjedésű erdőkel, valamint a leggazdagabb vadász hagyományokkal és vadászati lehetőségekkel rendelkező területek közé tartozik.

Vadászterületeink szarvas, őz és más vadak elejtése reményében vonzzák a vadászokat.

A vadászatot az Országos Erdészeti, valamint a vadásztársulatok biztosítják.

Horgászat

Az Aggteleki-karszton

Az Észak-Magyarországi Horgász Egyesület vizei

Az alábbi vizekre: Kurityáni II. számú kavicsbányató, Bódva-patak, Jósva-patak a Nagy-Tohonya-patak betorkollásától a Bódváig Kazincbarcikán, Putnokon és Kurtiyanban szerezhettek be napijegyek. Állami horgászjegy szükséges.

Információ: www.emhe.hu

Karicsos horgász-halastó

Az Esztramos-hegy lábánál, a Bódva-folyó völgyében, Bódvarákó község közelében található. Előzetes egyeztetés esetén egyedi igények kiszolgálására is van lehetőség: éjszakai- és hétközi horgászat - megfelelő számú jelentkező esetén - szalonnasütés, bográcsolás, rekreációs-, bemutató halászat, halértékesítés tópartról. A helyszínen napijegy váltható, állami horgászjegy szükséges.

Horgászfelszerelés kölcsönözhető!

Nyitvatartás: *péntek, szombat, vasárnap 06.00 órától-napnyugtáig.*

Élérhetőség: *Babajkó Bt. 3763 Bódvaszilas, Jókai u. 15.*

Tel.: +36-48/454-029, +36-30- 625-8077,

e-mail: bilako@t-online.hu

Rakacai-víztározó

A Rakaca-patak felduzzasztásával létrejött víztározó iránt érdeklődők a tó környékén több helyen válthatnak napijegyvet:

Karola-major: Tel.: +36-48/458-042, +36-30/218-02-21.

Rakaca-tó Horgászegyesület (Szalonna, Petőfi u. 104.)

szerda és péntek: 10.00-18.00. Tel.: +36-48/458-097

Ménes-tó

A szögligeti Szádvár közelében található Ménes-tóban történő horgászathoz az Északerdő Zrt. Jósva-Tornai Erdészeti Igazgatóságán (Szin) igényelhető napijegy.

Tel.: +36-48/464-004.

A Szlovák-karszton

A horgászatnak Gömörben több mint hetven éves hagyománya van. A legjelentősebb pisztrángos vizek közé tartozik a Palcanská Maša víztározó és a Sajó (Slaná) folyó, a Csermosna (Čermošná) és a Csetneki-patak. A legjelentősebb halastavak Körtvélyes (Hrušov), Oláhpatak (Vlachovo) és Kőrös (Kružná) települések közelében találhatók.

A Szlovák Horgász Szövetség (Slovenský rybársky zväz) rozsnyói helyi szervezetének honlapján (www.srz-rv.kovmasters.sk) magyar nyelvű tájékoztatók is olvashatók.

Környezeti nevelés

Oktatóközpont az Aggteleki Nemzeti Parkban

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóságának egyik fontos célja, hogy az idelátogatókban az élményeken túl egyfajta környezet-tudatos szemléletmód is rögzüljön, megerősödjön. Ez a természetvédelmi szemléletformálás a legkönnyebben és leghatékonyabban az idelátogató óvodás, általános iskolás gyermekekkel, középiskolás diákokkal érhető el.

Programok széles választékát kínálják az intézményes oktatás kiegészítéseként, de akár szabadidős programként is:

- Előadások *(díjmentesek)*
- Tantermi foglalkozások *(díjmentesek)*
- Terepi foglalkozások
- Manuális tevékenységek, kézműves foglalkozások
- Bábos természetismereti foglalkozások kisgyermekeknek *(Díja a programtól függ!)*
- Felszíni túra

A Kúria Oktatóközpontban működő Környezeti Nevelési Csoport akkreditált tanártovábbképzéssel és más szakmai programokkal egész évben várja a felnőtteket is.

„Évforgató“ – játszóházak

Hagyományörző és hagyományteremtő játszóház-sorozat, amely a magyar nép jeles napjaihoz és népszokásaihoz kötődően, havi rendszerességgel kínál színvonalas kulturális és játékos természetismereti programot gyermekek számára.

Ez a szabad légkörű, egy-egy teljes délelőttöt vagy délutánt felölelő rendezvénysorozat alapvetően két tevékenységből épül fel: az adott időszakhoz kötődő néphagyományok és népszokások

interaktív, irányított formában történő felelevenítése, valamint a játszóház alaptémájához kapcsolódóan különböző mesterségek fogásainak és más kézműves technikáknak elsajátítása.

Információ, elérhetőség: Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság, Kúria Oktatóközpont

*3758 Jósza, Táncsics utca 1. Tel.: +36-48/350-056,
fax: +36-48/350-006.*

*e-mail: anp.oktatas@index.hu, www.anp.hu,
www.kuriaoktatokozpont.hu*

Erdei iskola az Aggteleki Nemzeti Parkban

Szalamandra Erdi Iskola

Az Aggteleki Nemzeti Park erdei iskolai bázishelye a szögligeti Szalamandra Ház. Az *Aggteleki-karszt értékei* című minősített erdei iskolai program keretében a terület élő- és élettelen természeti értékeivel, kultúrtörténeti emlékeivel – az adott életkornak megfelelően – 3-5 napos szakmai és kiegészítő programok révén ismerkedhetnek meg a gyerekek. Az erdei iskola témáit a Szalamandra Ház udvarán különleges foglalkoztató egységek jelenítik meg. A Szalamandra Ház nyári időszakban kiváló feltételeket nyújt természetismereti táborok szervezéséhez is.

Információ, jelentkezés: tel: +36-48/350-056,

e-mail: anp.oktatas@index.hu, www.kuriaoktatokozpont.hu

„Jósza” Erdi Iskolai Bázishely

A működését 2001-ben kezdő „Jósza” Erdi Iskolai Bázishely az egykori Gömör-Tornai-karszt, benne Jósza és környéke adottságaira, sajátosságaira és lehetőségeire alapozott, az alap- és középfokú oktatásban résztvevő diákok számára kidolgozott változatos ajánlatával várja az érdeklődő osztályok és csoportok jelentkezését.

Választható programok:

- 1-3 napos tanulmányi kirándulások
- 3-5 napos minősített erdei iskolai programok
- 5-10 napos nyári táborok szervezése és lebonyolítása

*További információ és előzetes jelentkezés: Berecz Béla,
tel.: +36/30/3311-722, üzenetrögzítő/fax: +36/48/350-053;*

*e-mail: josva_eib@freemail.hu;
www.josvafu.hu/kornyezeti_nevelés*

„Varázslatos Baradla” Erdei Iskola

Az Aggteleki Általános Iskolában működő erdei iskola 1-3 napos osztálykirándulásokra, 3-5 napos erdei iskolai programokra, 5-10 napos nyári táborokba várja az aktív pihenést választókat. A program az Aggtelek környéki felszíni és felszín alatti karsztjelenségek játékos, interaktív megismerését segíti elő.
Információ, jelentkezés: +36-48/503-212
(Aggteleki Általános Iskola)

Borz-Alom Erdei Iskola

A Jósua-Tornai Erdészeti Igazgatóság szelcepusztai turistaházában működő erdészeti erdei iskola az erdészeti alapismeretekre, az erdő- és vadgazdálkodásra és a vadmegfigyelésre helyezi a hangsúlyt.
Információ, jelentkezés: Megyery Ákos erdészeti igazgató,
tell/fax: +36-48/464-004, mobil: +36-30/339-0789,
e-mail: josva.torna@eszakerdo.hu, web: www.eszakerdo.hu.

Erdői iskola a Karola-majorban

A Rakaca-tó partján elhelyezkedő Karola-major kiváló helyszín erdei iskolák és nyári táborok szervezésére. A széles spektrumú programkínálatból – mely az íjásztól a művészeti oktatásig terjed – igény szerint állítják össze a konkrét programot.
Információ, jelentkezés: +36-48/458-042, +36-30/218-02-21.

Kultúrtörténeti látnivalók

Az Aggteleki Nemzeti Parkban

Aggtelek

www.aggtelek.hu

Ismertségét Közép-Európa leghosszabb barlangjának, a Baradla-barlangnak köszönheti. A Baradlát már az őskori ember is ismerte és lakta. A mai kor embere viszont – vállalkozó kedvétől és vérmérsékletétől függően – számos barlangtúrából választhat, hogy megismerje. A falu közvetlen környezetében a karsztjelenségek számos szép példája látható.

Kilátó a barlangbejárat fölött

A Baradla-barlang aggteleki bejárata fölé magasodó 51 m magas sziklafalról nagyszerű panoráma tárul elénk: a fedetlen, mészkősziklával borított karszt peremén állva megcsodálhatjuk az Ős-Sajó hordalékával borított fedett karsztot.

Ördögszántás és az Aggteleki-tó

A falu határában található, egykor erdővel borított Tó-hegyen a fedetlen karszt nagyon szép példája, az ún. Ördögszántás figyelhető meg. A sziklákon láthatók az egykori fák gyökerei által kioldott, többé-kevésbé kerek, esetenként meglepő hosszúságot elérő, gyakorta elágazódó gyökérkarrok, népies nevükön madáritatók.

Az Ördögszántás alatt terül el az Aggteleki-tó, amely a Baradla egyik víznyelőjének eltömődésével jött létre, feltehetően a Tó-hegy fáinak kivágása után. A tó a 18. században még nem létezett, helyén egykor káposztáskert terült el.

Mészégető kemence

Az aggtelekieket hajdan meszeseknek hívták. Az Aggteleki-tó szomszédságában felépített mészégető kemence ennek a – falu lakosai számára valaha fontos – foglalkozásnak állít emléket.

Református templom

A templom a 13. században a tatárjárás után épült. Ennek bizonyítékai a déli oldalán kívülről ma is látható, befalazott román kori ablakok. A falu lakossága a 18. században annyira megnövekedett, hogy kibővítették a templomot, ekkor toldották az északi oldalhoz a bejárat előteret, az ún. cintermet is. Az 1858. évi, szinte az egész falut sújtó tűzvészben a templom faszindelyes tetőszerkezete, belső berendezései is elégték. A felújítás során készült festett kazettás famennyezet a II. világháború során pusztult el, amikor a templomot

hadikórházként használták és a belső berendezéseket feltüzeltek. Mindezek következtében jelenleg a környék legpuritánabb templomaként tartják számon.

Fejfamúzeum és Kopjafa Emlékpark

Az egykori Gömör vármegyében az emberek többsége református vallású volt. Ezen a vidéken az oszlopos sírjel, a fejfa volt a legjellemzőbb temetkezési jel. A fejfa sok mindent elárult az alatta nyugvó személy származásáról, neméről, koráról. Érdeemes megemlíteni, hogy az aggteleki temetőben a fejfák írott oldalai nem a sír felé mutattak, hanem a templom és a torony felé. Az emlékparkban a hagyományos, fából faragott fejfatípusok mellett az Aggtelek történetében kiemelkedő szerepet játszó személyeknek emlékül állított kopjafák láthatók. Így megtekinthető többek között Dr. Jakucs László, Vass Imre és az 1848-49-es szabadságharcban elhunyt Szegő Rafael emlékoszlopa is.

Harangtorony – Deák F. u.

A harangtorony az egykori "látótorony" helyén, a templomtól mintegy 200 méternyire található. Az 1800-as évek elején épült népies barokk stílusban.

Tájház – Kossuth u. 2.

A tájház egy 20. század eleji zsellérszobát mutat be, amely konyhaként és lakóhelyiségként is szolgált. A szoba korabeli használati tárgyakkal van berendezve, de gazdag textilgyűjteménnyel is rendelkezik. Előzetes bejelentkezés alapján rakott sparihétján készített ételek kóstolására nyílik lehetőség.
Látogatás: előzetes bejelentkezéssel (min. 3 nap.)
Aggtelek, Polgármesteri Hivatal. Tel.: +36-48/503-208, 503-209

Hagyományok Háza – Kossuth u. 4.

Az évről évre változó kiállítási anyagot felvonultató bemutatóhely különböző hagyományos paraszti tevékenységformákon keresztül mutat rá arra, hogy a mai táj az ember és a természet évszázadok óta tartó kölcsönös egymásra hatásának eredményeképpen alakult ki.
Információ: betétlap.

Állandó programok a településen

Túralehetőségek: Baradla tanösvény, kilátó a barlangbejárat fölött, Aggteleki-tó és az Ördögszántás, Zombor-lyuk víznyelő

Vezetett túrák:

- Barlangtúrák
- Faluséta, népi ételkóstoló
(részletesebben lásd Felszíni túrák, ill. Helyi termékek és szolgáltatások c. fejezet)

Nagypénteki tojásfestés

Húsvéti játszóház: húsvét vasárnap

Aggteleki Falunapok: minden év júliusának utolsó előtti hétvégéje

Gömöri Gyümölcsfesztivál: szeptember második fele

Jósvafő

www.josvafő.hu

A festői fekvésű település műemléki jelentőségű ófaluja már-már elfeledett népmeséink hangulatát idézi. A természeti értékek mellett építészeti örökségünk számos szép példája tekinthető meg itt. A falu tőszomszédságában, a Törőfej-völgy végében gyönyörű természeti környezetben található a Baradla-barlang kijárata, az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság épülete és a környék egyik legnépszerűbb szállodája, a különböző konferenciák, találkozók, összejövetelek megrendezéséhez is kiváló helyszínül szolgáló, impozáns Tengerszem Szálló. Az összesen közel 300 vendéggel is büszkélkedő község látnivalókban, rendszeres és eseti programlehetőségekben rendkívül gazdag, természeti környezete pedig üdítő sétákra, izgalmas felfedező túrákra csábít.

Kessler Hubert Emlékház – Tengersizem oldal 1.

A neves barlangkutató helyreállított lakóháza a Baradla-barlang jósvafői kijárata mellett található. Az emlékház földszintjén a látogató eredeti dokumentumok és másolatok segítségével ismerkedhet meg a ház történetével, a Törőfej-völgy fejlődésével, valamint általános képet kap a Baradla kialakulásáról, látványos képződményeiről, feltáró és tudományos kutatásáról, élővilágáról, régészeti leleteiről, védelméről, a munkálatokat végző személyekről, a turizmus fejlődéséről, neves látogatóiról, és arról, milyennek látták a művészek a természet e ritka alkotását. Az emeleten található Kessler Hubert emlékszobában fényképek, tervek, könyvek, cikkek, festmények, szobrok és egyéb személyes tárgyak idézik fel a Baradla legeredményesebb igazgatójának életét és munkásságát, jósvafői kötődését.

Tengersizem-tó

A helybeliek a környék természeti adottságaira alapozva évszázadok óta kihasználták a víz energiáját. A patakok mentén létesült malmok és a hozzájuk kapcsolódó helyi ipar jelentős mértékben hozzájárult a település fejlődéséhez.

A Törőfej-völgyben, a mai Tengersizem-tó helyén a Klein család 1840-ben létesítette az ún. Felső-malmot, majd a malomárokhoz hozzá kapcsolódó villanytelepet, amely 1917-től már a község lakóházait is ellátta villamos árammal. Az 1930-as években létesült a Tengersizem-tó, a Baradla Menedékház és az új turbina.

Műemléki jelentőségű ófalu

Ófalui főtér

Címszavakban mindaz, amit itt érdemes megnézni: Fogadó az Öreg Malomhoz, „Kisház” (a település egyik legrégebben épült lakóháza), Nyitott Szín, a Pap-palló és a napjainkban „Jósva” Erdei Iskolai Bázishelyként működő egykori parókia épülete, a tér fölé magasodó harangtorony és a Tájház.

Jósvafői Tájház – Dózsa Gy. u. 3.

Gömör-kártya-elfogadóhely

Az épületegyüttes – az ún. Szakál-porta – 1890-ben épült. A lakóház a vidékre jellemző épület: egy szobasoros, nyeregretős, oromfalas ház, udvara felől faoszlopos tornác tapad hozzá.

Melléképületei is jellegzetesek. A porta bejárata mellett pincéház található – alsó szintjén előtérrel és kőboltozatú pincetérrel, felső szintjén szénatárolóval. De vannak itt különböző ólak is, sőt nyári konyha, istálló, csűr és kocsiszín.

A házban és a melléképületekben ipar- és helytörténeti kiállítás, ill. a helyi mező- és erdőgazdálkodás eszközeit, valamint a kör-

nyék nagy barlangjait és ezek megismerésének történetét bemutatató gyűjtemény tekinthető meg.

Információ: lásd betétlap

Református templom

Egy 1399-es Zsigmond-kori ítéletével már említ egy kőből épült és erődfallal körülvett templomot. Ez a jelenlegi templom nyugati része. A templom a középkori rész 1793-94 között megvalósított bővítésével nyerte el mai formáját. A templom belsejét festett kazettás mennyezet díszíti, de figyelemre méltó a karzat, a szószékkorona és a padelők díszítése is. Ezek mind-mind a vidék festő-asztalos mestereinek legszebb munkái közé tartoznak, egyben a magyar népi díszítőművészet jelentős emlékei is. A templom és az erődfallal felújítására a közelmúltban került sor. A műemlék épület kiváló akusztikája miatt az istentiszteletek mellett számos kulturális programnak is helyet ad.

Harangtorony és fejfás emlékpark

A ma itt látható barokkos jellegű, sisakkal ellátott torony 1851-ben épült. A torony harangját 1882-ben öntette a jósvafői egyházközség. A felújított és esténként kivilágított harangtorony fölötti területen kialakított emlékparkban a tájra jellemző, faragott motívumokkal díszített fejfák találhatók.

Református temető (kilátópont)

A jósvafői temető nevezetességei egykoron a faragott fejfák voltak. Ezeket a sírjeleket ügyes kezű asztalosok, bognárok helyben készítették és faragták rájuk a megfelelő motívumokat. Napjainkra a temetkezési szokások megváltozása miatt számuk jelentősen csökkent.

Zsidó temető

Jósvafőn több zsidó család élt, közel 30 fős közösség. 1944-ben egyik napról a másikra itt kellett hagyniuk mindent, s a túlélők közül sem tért vissza senki. A gazdátlan és elhanyagolt temetőt 1994-ben a Raoul Wallenberg Alapítvány támogatásával állították helyre.

Kúria Oktatóközpont, hucul lovasbázis

Táncsics M. u. 1.

A kismenesi kúria épületében működik az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság Oktatóközpontja. Sokféle előadással, tantermi, terepi és kézműves foglalkozásokkal, erdei iskolai programokkal várják az óvodás és iskolás csoportokat.

Az épületegyüttes további részében a szabad tartásban élő, hazánk egyetlen, génmegőrzés céljából tartott

hucul ménésének néhány egyede tekinthető meg. A hucul a Kárpátok hegyvonulatának primitív kisló fajtája, mely külső jegyeiben emlékeztet az eurázsiai pusztákon élő vadlófajokra, a tarpánra és takira. Előzetes bejelentkezés alapján tereplovaglásra és sétakocsizásra, vagy szánozásra nyílik lehetőség. A ménes állományának nagyobb része Jósvafőről elindulva a Tohonya-Kuriszlán tanösvény vonalán, vagy az országos kék túra Jósvafő és Szelcepuszta közötti szakaszán, a Gergés-lápán tekinthető meg.

Lovabázis látogatása: nyári szezonban (április 1- szeptember 30.) 8.00-17.00, téli szezonban (október 1-március 31.) 8.00-15.00, információ: +36-48/350-052

Baradla Galéria – Szabadság u. 3.

A község műemléki védettségű részén, egy hagyományos stílusban felújított népi lakóház három helyiségében működő magángyűjtemény az Aggteleki-karsztvidék és a barlangvilág ihlette művészi alkotásoknak ad otthont. A kiállítási anyag alapját képező művek a településen megrendezett alkotótáborokban készültek.

Látogatható: előzetes bejelentkezéssel (telefonon vagy személyesen). Tarczali István, Jósvafő, Petőfi Sándor u. 56. Tel.: +36-48/350-064

Állandó programok a településen:

Nyitott Szín

Jósvafő település ófalui részében épült szín formájú építményben előzetes egyeztetés után vezetett felszíni túra keretében, vagy önálló programként alkalmi falusi vendégasztal szolgáltatás, ill. oktatási, néprajzi és művészeti programok vehetők igénybe

Túralehetőségek: Baradla-tanösvény, Tohonya-Kuriszlán-tanösvény, Fürkészs-ösvény, Tengersizem-tó, hucul ménestelep a kismenesi kúria udvarában, hucul ménés a Gergés-lápán, geológiai bemutatóhely (Dankó P. u.)

Vezetett túrák: Vörös-tói középtúra, Kossuth- és Vass Imre-barlang (lsd. Barlangtúrák), Szőlőhegyi túra, faluséta, ófalusi séta (lsd. Felszíni túrák), Nyitott Szín gasztronómiai, oktatási és kulturális programjai (lsd. Helyi termékek és szolgáltatások)

Húsvéti játszóház: húsvét szombat

Jósvafői Falunapok: minden év júliusának utolsó hétfőjéje

Jósvafői Szüret: minden év szeptemberének utolsó, vagy októberének első hétfőjéje

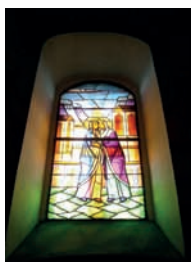
„Ember a karszton”: rendezvények és hosszú hétfőgék kiegészítő programja

Az Aggteleki Nemzeti Park térségében

Abod

Református temploma tipikus Árpád-kori templom: kis alapterületű, ablakai szűkek, a hajót a szentélytől boltív választja el. Harangja az 1600-as évekből való.

Az 1700-as években épült görög-katolikus templom ikonosztáza páratlan, színes üvegablakai csodálatra méltóak. Az ikonosztáz alsó táblái között egy igen szokatlan Mária-ábrázolás látható.

Látogatható

Református templom: előzetes bejelentkezéssel.

Tel.: +36-48/461-203 (Abodi Jánosné)

Görög-katolikus templom: előzetes bejelentkezéssel.

Tel.: +36-48/461-213 (parókia)

GRIP Kft.: előzetes bejelentkezéssel bioolaj-sajtoló üzem látogatása. Részletesebben lásd Helyi termékek és szolgáltatások.

Bódvalenke

A halmozottan hátrányos helyzetű falu számos házának hátsó falát roma művészek által megálmodott freskók díszítik. A falu központjában található a késő barokk stílusú, festett kazettás mennyezetű református templom és a közvetlen mellé épített harangláb. A környék egyik legkisebb református temploma.

Látogatható

Református templom: előzetes bejelentkezéssel. Tel.: +36-48/450-119 (Gál Béláné)

Állandó programok, túralehetőségek

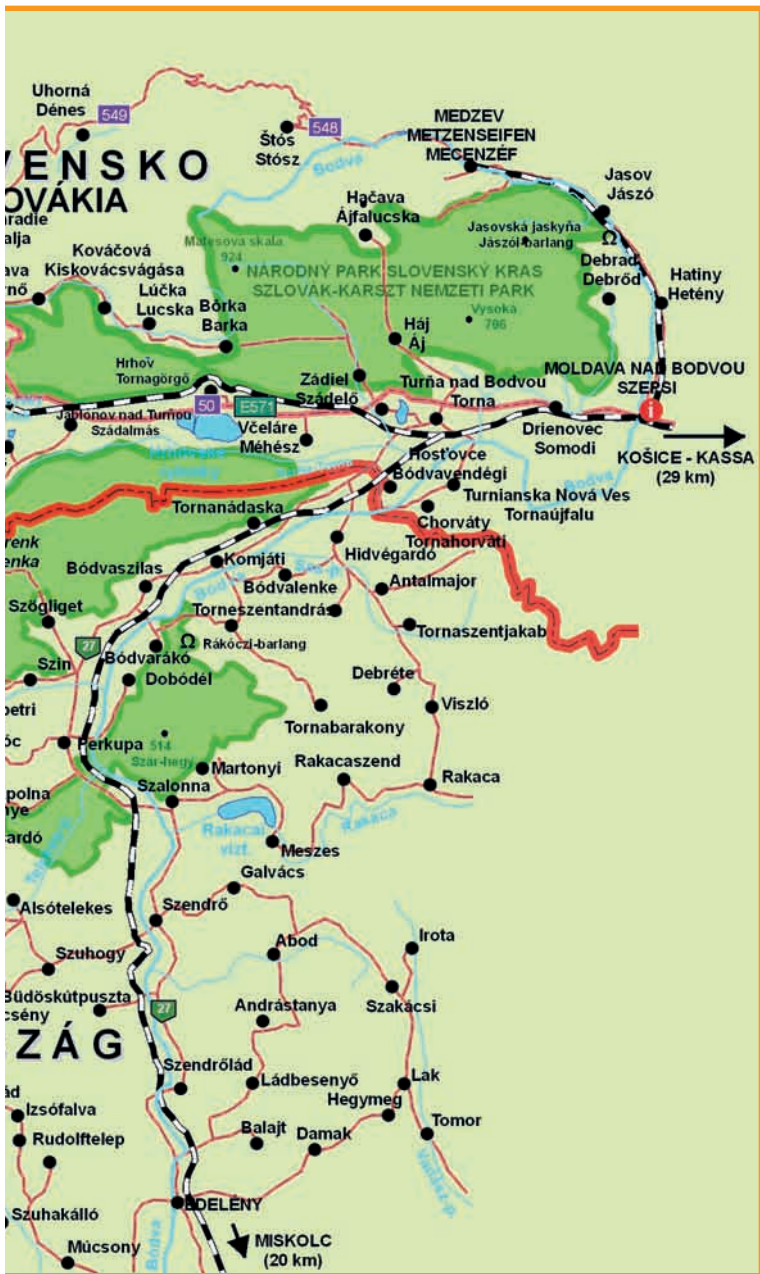
Túralehetőség: Füzes tanösvény

Bódvaszilas

A község közepén, egy kis sziklapadkán eredetileg egy Árpád-kori templom állt. Ennek helyén épült 1770-ben a falu jelenlegi római katolikus temploma. Kapujának reneszánsz kovácsoltvas kopogtatója a 16. századból való, főoltára és mellékoltárai a 18. századból származnak. Tornyának csúcsán a térség egykori jelentős földesurainak, a Bebekeknek a címerében szereplő kettős kereszt áll. A hagyomány szerint itt helyezték el a megsemmisült szádvári kápolna szobrai, de

Aggteleki- és Szlovák karszt

ezek idővel tönkrementek. A templom közelében található az Eszterházy-Koós-kastély, amelynek belső terét nagyrészt átalakították (jelenleg önkormányzati szálláshely).

Szemben, a falu fölé magasodó másik domboldalon áll a református templom. Festett belső berendezését feltehetően ugyanazok a mesterek építették, akik Tornakápolnán is dolgoztak. A templom időközben felújításra szorult, eredeti berendezései közül csak a bejárati ajtó és a mennyezet központi fakazettája maradt meg. Megújulását nagyrészt a helyiek áldozatos munkájának köszönheti. Kertjéből pompás kilátás nyílik az Alsó-hegy meredek, sziklakibúvásos oldalaira és a falu határában elhelyezkedő, felújítás alatt álló barokk magtárra.

Látogatható

Katolikus templom: előzetes bejelentkezéssel.

Tel.: +36-20/417-16-61, (Szkibó Katalin)

Eszterházy-Koós-kastély: előzetes bejelentkezéssel.

Tel.: +36-48/454-013 (iskola)

Református templom: előzetes bejelentkezéssel.

Tel.: +36-48/454-126 (parókia)

Edelény

A város határában található az Árpád-kori eredetű Borsodi Földvár, amely a megye névadója. Tetejéről nagyszerű panoráma nyílik a Bódva völgyére. A földvár területén talált, tűzvész által elpusztított falu Magyarország legnagyobb kiterjedésű 10. századi települése. A vár lábánál több egybefüggő portán mutatja be a Borsodi Tájház a Bódva-völgy lakás- és textilkultúráját, kismesterségeit, illetve a földvárban folyt ásatások leletanyagát.

A műemlék jellegű, későbarokk Borsodi Református Templom a földvárral azonos dombon, de annak sáncain kívül épült 1791-ben. A famennyezet, a két tájképes karzat, az öt padelő és a szép népi faragású szószék művészi munka. A mai templom helyén 1706-ban még sövénytemplom állt, mellette egy középkori temetőt tártak fel.

Az Edelényben található L'Huillier-Coburg Kastély Magyarország egyik legnagyobb és legjelentősebb barokk kastélya. Jelen

leg felújítás alatt áll, előreláthatólag 2012 tavaszán nyitják meg újból a nagyközönség számára.

A kastélytól egy Bódva-holtág által elválasztott Edelényi Református Templom építésének idejére gótikus ablakai utalnak. Figyelmet érdemel az előtér színes üveglámpája és üveglablaka is.

Látogatható

Borsodi Földvár: az év minden napján szabadon látogatható

Borsodi Tájház: Borsodi út 155. Információ: lsd. betétlap.

Borsodi Református Templom: előzetes bejelentkezéssel.

Tel.: +36-48/341-619 (parókia)

Edelényi Református Templom: előzetes bejelentkezéssel.

Tel.: +36-48/341-916 (parókia)

Állandó programok, túralehetőségek

Túralehetőségek: Császa Szőlőhegy – kálvária, pincék, kilátó, székelykapu

Égerszög

Az eredeti településkép nagyon jól konzerválódott ebben a kicsiny galyasági faluban. A falu központjában elhelyezkedő templomtól kiinduló utcákban számos szép népi lakóház látogatható. A település fölött elhelyezkedő temető nagy részében még ma is találunk kopjafákat, nagyszerű kilátás nyílik innen a falura.

Állandó programok, túralehetőségek

Pitics-hegyi kilátó: A településtől 2 km-re (piros csík, majd zöld háromszög jelzés), északnyugatra található az Aggteleki-karszt egyetlen kiépített kilátópontja.

Felsőtelekes

A hagyományos paraszti bútorokkal berendezett Falusi Pihe-nő és Galériában (Petőfi u. 3.) Rab-Kovács Éva Donna Európa-díjas festőművész és Vaszily Csaba grafikus, festő festményei és grafikái tekinthetők meg. A kiállítások címei az alábbiak: „Tájak, emberek Európa szívében, a Kárpát-medencében”, „Felsőtelekesi tájak, emberek, a falusi élet- és munka világának hagyományai”, „Bartók kiállítás reprodukciói a művész eredeti kézjegyével”.

Látogatható

Falusi Pihe-nő és Galéria: előzetes bejelentkezéssel. Motkó Lászlóné, tel.: +36-48/353-735.

Gömörszőlős

Magyarország egyetlen települése, mely nevében megőrizte a történelmi vármegye elnevezését. Az eredeti falukép ma is érintetlen, a faluban több népi műemlék épület is található. Kazettás mennyezetű református temploma a népi építészet egyik remeke. A településen több néprajzi gyűjtemény is található, amelyek közlekedési és gazdálkodási eszközöket, illetve népi fa-
műves munkákat mutatnak be. A Kisgaléra állandó kiállításnak ad helyet. Igazi kuriózumnak számít a közel száz éves gépekkel működő gyapjufeldolgozó műhely.

Aki pedig nem csak gyönyörködni akar, hanem tapasztalni is, hagyományőrző kézműves foglalkozás keretében megtudhatja, honnan is ered a nemezelés ősi mestersége, hogyan kapcsolódik a magyarság történetéhez. Ez utóbbi program előzetes bejelentkezést igényel.

Látogatható

Néprajzi gyűjtemények, templom, Kisgaléria, gyapjufeldolgozó műhely: Gömörszőlősi Oktatóközpont, gomorszolos@ecolinst.hu; www.gomorszolos.org. Tel.: +36-48/435-016.

Kézműves foglalkozások: előzetes bejelentkezéssel. Lásd helyi termékek és szolgáltatások.

Túralehetőség

Határjárás tanösvény

Hidvégardó

A környék kisnemesi kúriáinak szép példája a népi klasszicizáló stílusban épült Papp-kúria és a copf stílusú Gedeon-kúria. A falu központjában található római katolikus templom északi oldalához épült a Gedeon-család kriptája. Kézművesházában a szövés és a kosárfonás rejtelseibe nyerhetnek bepillantást az érdeklődők.

Látogatható

Római katolikus templom: előzetes bejelentkezéssel.

Tel.: +36-48/450-035 (plébánia), +36-30/515-59-38.

Gedeon-kúria, Papp-kúria: előzetes bejelentkezéssel. Információ és jelentkezés: +36-48/450-001 (polgármesteri hivatal).

Kézművesház: kézműves foglalkozás előzetes bejelentkezéssel igényelhető. Tel.: +36-48/450-001 (polgármesteri hivatal).

Kánó

A Bemutató Pálínkafőzdeben előzetes bejelentkezés alapján előadás és a technológia bemutatása igényelhető.

Információ: lsd. Helyi termékek és szolgáltatások c. fejezet

Kelemér

A térség egyetlen, eredeti állapotában felújított emeletes parasztháza, a Mohos Ház a Kelemér közelében található Mohos-tavak (tőzegmohás lápok) kialakulásának történetét, földrajzi és néprajzi vonatkozásait mutatja be. Faggyas István grafikái szintén helyet kaptak az épületben. A református templom mellett álló egykori parókiaépület – a Tompa Mihály Emlékház – neves költőknek, a település egykori lelkipásztorának állít emléket.

Látogatható

Mohos Ház: Tompa Mihály u. 129. Előzetes bejelentkezéssel. Szilágyi János, tel.: +36-30/63-11-722.

Tompa Mihály Emlékház, református templom és gömöri sírjelgyűjtemény:

Nyitva tartás: 8.00–18.00. Bejelentkezés az Emlékház mellett a református parókián. Előzetes bejelentkezés és információ: tel.: +36-48/434-143.

Állandó programok, túralehetőségek

Vezetett túrák: Keleméri túra (lsd. Felszíni túrák)

Túralehetőségek: Mohos-tó, Kisasszonyfa, Mohos Vár (kék jelzés)

Martonyi

Állandó programok és túralehetőségek

Háromhegyi Pálos templom és kolostor: a pálos rendhez kapcsolódó, legjobb állapotban megmaradt épületegyüttes az országban. A faluból a zöld jelzésű, kb. 3 km hosszúságú turistaút vezet a XIV. század közepén emelt épülethez. A tetőszerkezetet zsinddal fedték be, az oromfalakat stabilizálták, a támpilléreket ismét fölépítették. A szentély és a templom belső részeinek rekonstrukciója még a jövő feladata.

Perkupa

A Perkupai Tájház udvarán látható rekonstruált aszalóke-mence a térségben egykor vi-rágzó gyümölcstermesztésnek és gyümölcsfeldolgozásnak ál-lít emléket.

A 19. században a falu lakos-ságából sokan dolgoztak kas-télyok, kúriák építkezésein. Az ott ellesett díszítőelemeket a népi építészet díszítő formá-ival ötvözve látványos hom-lokzatokat álmodtak meg, amelyeket a Petőfi utca szá-mos felújított műemlék la-kóházánál megfigyelhetünk. A Petőfi utca templom utáni, felső szakaszának különleges-ségei a rakott kőhidak.

Látogatható

Tájház: Petőfi u. 22. Előzetes bejelentkezéssel, tel.: +36-30/452-7763.

Putnok

A Gömöri Múzeumban a történelmi Gömör-vármegye szá-mos néprajzi jellegzetessége megtekinthető: különböző kerámi-ák (tűzálló fehér agyagból), ácsolt ládák, textíliák, sőt hímes to-jások is. A kiállítás egy része a település nevezetes családjának, a Serényi grófoknak állít emléket. A Holló László Galériában ál-landó kiállítás tekinthető meg Holló László festményeiből és grafikáiból, valamint Macskássy Izolda festő- és grafikusművész és Faggyas István grafikusművész alkotásaiból. Mindkét kiállítótér időszakos kiállításoknak is teret ad.

Látogatható

Gömöri Múzeum: Gömör-kártya elfogadóhely. Serényi László tér 10. Továbbiakat lsd. betétlap.

Holló László Galéria: Gömör-kártya elfogadóhely. Seress-ház, Rákóczi u. 14. Továbbiakat lsd. betétlap.

Állandó programok/túralehetőségek:

Múzeumok éjszakája a Holló László Galériában: Szent Iván-nap környékén

Múzeumok őszi fesztiválja a Gömöri Múzeumban

Ragály

Az ősi park közepén húzódó kétszintes Balassa-kastély felújított termeiben megtekinthető a bárói család néhány eredeti dokumentuma és fotója, de látható itt paraszti szobabelső, a textilfeldolgozás különböző eszközei, sőt Balassi Bálint néhány költeménye is, hiszen a költő rokonságban állt a családdal. Külön figyelmet érdemel a völgy felé néző főbejárat kovácsoltvas lépcsője.

A kastély mellett álló Árpád-kori református templomban még folyik a műemléki feltárás, ennek ellenére a templom látogatható. A kör alakú szentélyben és a szentélyt a hajótól elválasztó boltíven freskókra bukkantak. A karzat festett bútorzata eredeti pompájában csodálható meg. Egressy Bénit, a Szózat zeneszerzőjét távoli szálak fűzik ide, nagyapja itt volt lelkész.

Látogatható

Kastély: lsd. betélap.

Református templom: előzetes bejelentkezéssel (min. 2 nap).
Morvai Bálint Tel.: +36-48/354-172

Rakacaszend

Román kori református temploma két szakaszban épült. A szentélyben és a diadalíven középkori freskótöredékek láthatók. Festett famennyezete az 1600-as évekből származik. Díszítményei is különösen értékesek: berendezései közül legértékesebbek a szintén 1600-as évekből származó Mózes-szék és az 1824-ben készült faragott családi padok.

Görög katolikus templomát az Istenszüllő oltalmára szentelték.

Látogatható

Román kori református templom: előzetes bejelentkezéssel.

Lukács Attila, tel.: +36-48/357-009

Polgármesteri hivatal, tel.: +36-48/357-065

Görög katolikus templom: előzetes bejelentkezéssel.

Parókia, tel.: +36-48/357-015

Rudabánya

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bányászattörténeti Múzeum a bányászat hazai történetét mutatja be a legrégebbi időktől napjainkig. Itt látható az ország egyik legnagyobb ásványkiállítása, valamint a közelben talált Rudapithecus hungaricus ősmajom

maradványainak másolata. A föld alatti bemutatóhely mesterséges tárójában a leggyakoribb bányaművelési és -biztosítási módok tanulmányozhatók. Egy komplett bányakovács műhely is helyet kapott itt. Gótikus eredetű református templomának belsejében freskótöredékek és a Gömörben oly gyakori festett famennyezet található. Famennyezete a legnagyobbak közé tartozik (120 táblából áll), és nagyon változatos ornamentikájú. Két régi síremléke közül a jobboldali Perényi Istvánnak, Zsigmond király étekfogó mesterének sírköve 1437-ből. 14. századi vasajtájában Anjou-címerek, mesterjegyek és egy német felirat látható. A vasajtó eredetije az Érc- és Ásványbányászati Múzeumban tekinthető meg. A templom előtti téren található gróf Gvadányi József költő mellszobra, akinek leghíresebb művéről – *Egy falusi nótáriusnak budai útazása* – maga Petőfi irigykedve jegyezte meg: „Sokért nem adnám, ha én írtam volna a Peleskei nótáriust!”

Látogatható

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bányászattörténeti Múzeum: Gömör-kártya elfogadóhely. Információ: lsd. betétlap.

Református templom: előzetes bejelentkezéssel.

Tel.: +36-48/353-216

Állandó programok

Múzeumok éjszakája: Szent Iván nap környékén

Gvadányi József Emlékhét: október közepe. A Múzeumi Napon bányászattörténeti konferenciára és az adott év őslénytani ásatási eredményeinek ismertetésére kerül sor.

Túra lehetőségek

Csorbakő-várrom: Rudabányáról a zöld jelzésen közelíthető meg, oda-vissza kb. 10 km. A csorbakői várban a 16. században pénzhamisító műhely működött.

Szalonna

Árpád-kori műemlék református templomának rotundája a 16. században egészült ki a négyzet alaprajzú hajóval. Freskói a Margit-legendát ábrázolják. Kőkerítése középkori eredetű, zsindeyes, fa haranglábja 1765-ben épült.

Látogatható

Református templom: előzetes bejelentkezéssel.

Dúzs Béláné, tel.: +36-48/458-053.

Szendrő

Református temploma 1663-ban épült, a jelenlegi templom ettől már kisebb. Harangtornya eredetileg óratorony lehetett, a templom építése előtt már állt. Nagyszerű kilátás nyílik innen a városra. Ferences-rendi katolikus temploma Európa legnagyobb ferences templomai közé tartozik. Egykori kolostorának csak a templomhoz csatlakozó kerengője maradt meg, mára már a templomhoz építve. A kerengő bejáratánál az egykori Lórántffy kúria 18. századi kapuboltozata látható. A főoltár mellett a Felsővárból származó keresztelőkút és szenteltvíztartó kapott helyet. A templom alatti kriptá jelenleg nem látogatható.

A ferences kápolna kisebb sétával, a temető területén tekinthető meg.

A Csáky-kastélyban berendezett Iskolatörténeti kiállítás nagyszüleink osztálytermébe kalauzol bennünket. A tetőtér időszakos kiállításoknak ad otthont.

A Kékfestőház Szendrő legrégebbi épületei közé tartozik, a Habsburgok által épített egykori vár része lehetett. Az alsó szinten kapott helyet a tulajdonképpeni kékfestő műhely, a padlásán – ahol a vásznakat szárították – tekinthető meg a kész szövet, a középső szinten pedig kékfestő termékek, köztük eredeti népi ruhák kerültek bemutatásra.

A Szendrő területén egykor épült 4 vár közül a Felsővár épült utoljára, a várostól keletre fekvő dombon. Eredetileg 5 sarkbástyás épülete korhű ábrázolásokon maradt fenn.

Belső részei a központi tornyot ért villámcsapás következtében pusztultak el, többi részét II. Rákóczi Ferenc romboltatta le.

Látogatható

Harangtorony: a templom melletti parókián kell érdeklődni

Ferences templom: előzetes bejelentkezéssel.

Fazekas Lászlóné, tel.: +36-48/460-793.

Iskolatörténeti kiállítás: H – P: 8.00-17.00, Sz. 8.00 – 12.00

Ettől eltérő időpontban kizárólag előzetes bejelentkezéssel.

Tel. +36-48/460-395.

Képfestőház: H – Cs: 8.00–16.00, P: 8.00–13.30

Jelentkezés: Közművelődési Központ és Könyvtár,

3752 Szendrő, Fő út 18. (Csáky-kastély). A fentiekől eltérő időpontban kizárólag előzetes bejelentkezéssel látogatható.

Tel.: +36-48/460-395.

Felsővár: szabadon látogatható

Állandó programok és túralehetőségek

Szendrői Várjátékok: június utolsó/július első hétféjeje, a Szendrői Városnapok részeként

Szin/Szelcepuszta

Szin és Szinpetri között, észak felé leágazó mellékúton érhető el Szelcepuszta, Horthy Miklós kormányzó vadászterületének egykori központja. Horthy egykori, fából épült vadász-kastélyát lebontották, a ma is látható épület később épült. Az erdészet által fenntartott vadaskertben vaddisznók és dámszarvasok figyelhetők meg.

Állandó programok, túralehetőségek

Borz-tanösvény

Szinpetri

A régi vízimalom közelében álló, rekonstruált malomban kapott helyet az Aggteleki Nemzeti Parkot bemutató Nagy Könyv és egy Magyarországon egyedülálló papírmalom, ahol a látogatók saját maguk készíthetnek merített papírt. A múzeumban Guttenberg-korabeli, rekonstruált nyomdagépek is megtekinthetők.

A Szinpetriben álló homlokzati tornyos, református templom műemlék jellegű épület. A 18. század végén, egy korábbi fatemplom helyén épült templom 1877-ben leégett, festett belső berendezéseit ezután cserélték ki egyszerű, sötét színűekre.

A református parókia gyülekezeti termében kapott helyet az „És évszázados ezüst kehelyből ártatlan vérét isszák” című kiállítás, amely a 17. század végétől kezdődően mutatja be a település és az egyház történetét.

Látogatható

Hely- és Egyháztörténeti Kiállítás: húsvétól október 31-ig tekinthető meg előzetes bejelentkezéssel. Tel.: +36-48/464-229, 30/686-3645.

Malom: lásd betétlap.

Állandó programok, túralehetőségek

Nagy-Kopolya-forrás: a Kopolya-völgy végén található forrás tavaszi hóolvadáskor vízesés formájában tör a felszínre

Hucul méntelep, szürkemarka-telep: a malom közelében, a Jósva-patak túloldalán

Szögliget

Pista Bácsi Tájházában gazdag gyűjteményt tekinthet meg a látogató, ráadásul szívélyes kalauzolásban is részesül. A tulajdonos egykori szülői házában alakította ki a kiállítást, így a tárgyak nagy részéhez személyes emlékek fűzik.

A falu központjában található Önkormányzati Tájház érdekesége az udvarán látható Szádvár-modell.

Látogatható

Pista Bácsi Tájháza: lásd betétlap

Állandó programok, túralehetőségek

Szádvár-tanösvény

Derenk: A Szalamandra-ház mellől az egykori erdészeti úton indulva, majd Vidomáj-pusztától balra a kék jelzést követve érjük el a romközséget, melynek lakóit 1938-42 között telepíttette ki Horthy Miklós, mivel összefüggő vadászterületet akart itt létrehozni.

Teresztenye

A festői fekvésű zsákfalú település igazi ékessége a domboldalon fekvő, kőfallal elkerített református templom. A mennyezet eredeti, változatos mintájú festett fakazettái jelenleg a karzaton láthatóak. A templom alatti polgármesteri hivatal mögötti úton jobbra, szintvonalon elindulva eljutunk a falu temetőjébe, ahol nagyon különleges, emberi arcokra emlékeztető kopjafákkal találkozhatunk. A település határában nyílik a bővízű Kinizsi-forrásbarlang, mely egy legalább 7 kilométer hosszú, mindmáig feltáratlan barlangrendszer része. A forrás a régi vízimalomból kialakított Malomház udvarából nyílik, így csak tulajdonosi engedéllyel látogatható.

Látogatható

Református templom: előzetes bejelentkezéssel.

Polgármesteri hivatal, tel.: +36-48/462-124.

Jelentkezés: Kallós Ferenc: Kossuth u. 7.

Tornabarakony

Jelenlegi görög katolikus temploma 1870-es építésű, műemlék jellegű, egyes berendezési tárgyai (az ikonosztáz királyi ajtaja, körmeneti kereszt) még az előző – valószínűleg – fatemplomból valók. A templommal szemben levő parókián Jozef Peniasko tornabarakonyi fotóiból rendezett kiállítás tekinthető meg. „A tájegység jellegzetes lakásbelsője” című kiállítás a 20. század elejének lakásbelsőjét mutatja be a falu egykori leggazdagabb házában.

Látogatható

Templom: tel.: +36-70/55-26-735.

Fotókiállítás: tel.: +36-70/55-26-735.

A tájegység jellegzetes lakásbelsője: előzetes bejelentkezéssel. Jenei Edit tel.: +36-20/277-35-84

Tornakápolna

Református templomának kiemelkedő értéke a berendezése. Festett kazettás famennyezetét ornamentika díszíti. A festett mennyezetkazetták mintáját ismétli a szószék külső mintázata, a szószékkoronát népi motívumok ékesítik. A templom be-

rendezéseinek uralkodó színei a sötétzöld és a sötétkék, amelyek komorságát a díszítéseknél alkalmazott piros, sárga, fehér és halványkék árnyalatok oldják fel.

Mindenképpen említést érdemel a templom mögött elhelyezkedő, még mindig sok szép faragott fejfát tartalmazó temető.

A falu sok lakóháza a tornai népi építészeti elemeket hordozza: jellegzetességük a kontyolt tető és a fatornác.

Látogatható

Református templom: előzetes bejelentkezéssel. Tel.: +36-30/536-1915.

Tornanádaska

A jelenlegi formájában U alakú neobarokk Hadik-kastély egyes részletei középkori eredetűek. Főbejárata előtti kertjében 15. századi velencei kút és hozzá tartozó húzószerkezet található. A kastély belső udvarának érdekessége egy több mint 300 éves akác, mely ültetésekor (az 1600-as években) még nagy ritkaságnak számított, ezért ültethették el a kastély központi helyén. Az épületben ma diákotthon működik.

A park hazánk egyetlen karsztos területen telepített élő fagyűjteménye, melynek igazi éke egy 30-40 cm törzsátmérőjű mamutfenyő.

Látogatható

A park egész évben szabadon látogatható a kastély bejárata előtti parkolóból indulva, a kastély kizárólag csoportosan, előzetes bejelentkezés alapján. Tel.: +36-48/452-065, 453-502.

Tornaszentandrás

Gyönyörű fekvésű, dombtetőn álló római katolikus temploma a 12. századból származik. Az esztramosi bányák műveléséhez betelepített tiroliak emelték, a környéken

szokatlan ikerszentélyes megoldás nekik köszönhető. A lerombolt Szádvár kápolnájának oltára is itt kapott helyet. A középkori freskókkal díszített templom karzatának festett kazettái szenteket ábrázolnak.

A falu tájházában az eredeti szobaberendezés bemutatásán túl fotókiállítás kapott helyet.

Látogatható

Római katolikus templom: előzetes bejelentkezéssel. Római katolikus plébánia, tel.: +36-48/453-009; +36-48/452-102.

Tájház: előzetes bejelentkezéssel. Tel.: +36-48/453-006.

Zubogy

Árpád-kori eredetű, de gótikus jegyeket őrző temploma ma már az 1758-ban kialakult formájában áll előttünk. A templombelső egyedülállóan szép, kitűnő állapota a kiváló restaurátori munka eredménye. Famennyezetének pallós megoldása az országban kevésbé elterjedt: a leveles virágindákkal díszített festett deszkák a templom hossz tengelyével párhuzamosan futnak, a deszkák a szokásostól keskenyebbek és jóval hosszabbak. A jelenlegi bejáratnál szemben emelkedik a fa harangtorony.

Látogatható

Református templom: előzetes bejelentkezéssel. Tel.: +36-48/354-195.

A Szlovák-karszt területén

A szlovákiai látnivalókra vonatkozó gyakorlati információk (jegyvásárlás, nyitva tartás stb.) a betétlapon olvashatók.

Rozsnyó (Rožňava)

Rozsnyó gazdag történelmi múlttal rendelkező város. Írásban először III. András magyar király 1291-ben kelt adománylevele említi, melynek értelmében a terület az esztergomi érsek tulajdonába kerül. A települést Nagy Lajos király emelte városi rangra 1382-ben. A középkorban főként aranyat, ezüstöt, a ké-

sőbbi századok folyamán vasércet bányásztak itt. Rozsnyó történelmének jelentős fordulópontja az 1776. esztendő. Mária Terézia az esztergomi érseki egyházmegye felosztásával ekkor alakította ki a rozsnyói katolikus püspöki egyházmegyét. Az 1848/49-es forradalmi évek után Rozsnyó, mint a bányászat egykori központja lassan az iskolák és kereskedők városává vált. A hírneves rozsnyói iskolák több jeles tudóst, író, művészt adtak a közéletnek – magyar és szlovák nemzetiségűt egyaránt. A város fejlődését nagyban segítették a rozsnyói püspökök és az Andrássy család.

Őrtorony

A tér közepén álló reneszánsz-kori őrtornyot a töröktől való félelmükben 1643 és 1654 között építették a rozsnyóiak (Gerscheuer György és Mosszen Dániel tervei alapján), minden bizonnyal egy korábbi gótikus torony maradványainak helyén. A 38 m magas torony 1766-ban leégett, s a helyreállításakor eredeti felső részét körfolyosóval és zsindelettel pótolták. A déli homlokzaton a torony építésével egyidejű kőtáblán a város címerének korabeli domborműve látható. A torony az 1997-ben lezajlott restaurálás óta kilátótoronyként látogatható.

Andrássy Franciska emlékműve

Andrássy Franciska (1838 - 1902) carrarai márványból faragott szecessziós emlékműve Horvay János és Szamovolszky Ödön szobrászok alkotása. Az őrtorony tövében remek érzékkel elhelyezett emlékmű tervét Richard Berndl, a krasznahorkaváraljai Andrassy-mauzóleum tervezője készítette. Az emlékművet 1905-ben gróf Andrássy Dénesné, a város jótevője emlékére közada-

kozásból emelték. Húsz évvel eltávolítása után az emlékművet 1993-ban restaurálták, és eredeti helyén újra felállították.

Püspöki székesegyház

Lásd 55. oldal

Bányászati Múzeum

A Rozsnyói Bányászati Múzeum a járási honismereti múzeum szerepét tölti be. Tárlatainak fő témája a gömöri bányászat és kohászat. Az intézmény a következő állandó kiállításokat mutatja be: Gömör bányászata és kohászata, Bányásmunkahelyek, Szlovák-karszt természettudományi tárlat, történelmi tárlat, múzeumi látványtár.

A Múzeum Bányászok terén található galériájában időszakos, elsősorban képzőművészeti kiállítások láthatók.

Betléri Andrassy-kastély

A nemzeti műemlékként számontartott betléri Andrassy-kastély Szlovákia legszebb és legértékesebb műemlékei közé tartozik. Egyben Gömör leglátogatottabb műemléke és egyik legnagyobb büszkesége. A kastélyt Rozsnyótól északra találjuk, csodálatos szépségű angol parktól övezve. A kastély látogatói a gazdag bútor-, festmény-, fegyver-, porcelán- és üveggyűjtemény révén betekintést kapnak főrendjeink – főleg az Andrassyak – egykori lakáskultúrájába és életébe. A kastélyban megtekinthető érdekességek között fontos helyet foglalnak el a nagyértékű ritkaságokból és vadásztrófeákból álló gyűjtemények, melyek egykori gyűjtőik szerzteágazó érdeklődéséről árulkodnak. A Betléri Kastély az 1994-ben befejezett teljes műemléki helyreállítást követően EUROPA NOSTRA díjat kapott.

A kastély parkjában tett séta során értékes szökőkutakban, szobrokban, romantikus kerti pavilonokban és ritka egzotikus növényzetben gyönyörködhetünk. A park 1977-ben felkerült a világ történelmi kertjeinek listájára.

Krasznahorkaváralja (Krásnohorské Podhradie)

Krasznahorka vára

A Krasznahorkaváralja fölött magasodó várhegyen álló „büszke“ középkori vár Gömör egyik legértékesebb és legismertebb műemléke. A vár története a Máriássyak által 1320 körül emelt erőddel kezdődik, melyet a Bebekék átépítettek, majd újabb erődrendszerrel bővítettek. A vár később az Andrássyak birtokába jutott, akik a korábbi erődöt lakóhelyükké alakították. A vár utolsó ura – gróf Andrassy Dénes – múzeumot alakított itt ki, és azt 1906-ban a nagyközönség számára is megnyitotta. A várban látható gyűjtemény az egyes termek eredeti berendezését mutatja be, melyek közül a vár konyhája, dísztermei, kápolnája és a kiállított fegyvergyűjtemény a legérdekesebbek.

Andrassy Mauzóleum

A krasznahorkai Andrassy Mauzóleum Szlovákia egyik legértékesebb szecessziós műemléke, 1904-ben épült. Az egyiptomi és bizánci jelképekkel díszített épület a krasznahorkai uradalom utolsó birtokosai, Andrassy Dénes és hitvese, Franciska örök nyughelye. A mauzóleum belsejét a világ legkülönbözőbb tájairól származó márvány díszíti.

Andrassy Képtár

Az Andrassy Képtárat Dr. Hüttl Rezső tervei alapján Andrassy Dénes gróf, a krasznahorkai birtok ura építtette 1908–1909-ben. A képtár anyaga – Andrassy Dénes magángyűjteményéből származó német és francia művészek művei – 1909-ben vált hozzáférhetővé a nyilvánosság számára. A Rozsnyói Bányászati Múzeum állandó tárlataként főleg 18. és 19. században

alkotott portrékat mutat be, melyek között – hatalmas mérete és témája miatt – akad egy kivétel is: Paczka Ferenc 1884-ben alkotott „Attila halála” c. olajfestménye.

A környék gótikus kultúrtörténeti műemlékei

A régió legjelentősebb kultúrtörténeti műemlékeinek nagy része az ún. Gótikus út mentén található, mely az első tematikus ismeretterjesztő útvonal Szlovákia területén.

Gölnyic (Gelnica)

A 14. századból származó Szűz Mária Mennybevitele templom eredeti gótikus berendezéséből csupán egy bronzból készült keresztelődmedence maradt fenn.

Hizsnyó (Chyžné)

A Szűz Mária Üdvözlésének szentelt templom falain a 14. század második feléből származó falfestmények maradtak fenn. A templom legjelentősebb műemléke az 1508-ban Lőcsei Pál mester által készített későgótikus szárnyasoltár.

Gecefalva (Kocelovce)

A 14. század első feléből származó gótikus evangélikus templom falfestményei a 14. század utolsó harmadában készültek.

A lucskai templomrom (Lúčka)

A falu és környékének legértékesebb építészeti műemléke a 13. századi középkori megerősített templomrom, amely a falu fölötti dombon látható. A helybeliek huszita templomnak tartják, mert hajdan Jiskra (Zsiska) hadai erődítménnyé alakították. A 15. század elején épült a védőfal és a kilátótorony, amely akkor harangtoronyként is szolgált. Napjainkban még áll a templomot körülvevő fal egy része és a megrongált védőfal a csonka toronnyal. Szabadon látogatható.

Mártonháza (Ochtiná)

A 13. század első feléből származó evangélikus templom falait 1370-ből származó falfestmények díszítik. A csillagboltozatú kápolna a 15. században épült.

Rozsnyói püspöki székesegyház

A Mária Mennybevitele Székesegyház 1776-ig a város plébániatemploma volt, építése a 14. század legelején (1304) fejeződött be. Az eredetileg egy hajóból álló templomot a 16. század elején egy északi mellékhajóval és egy későgótikus Bakóczkápolnával bővítették. A szentély északi falánál álló, 1507-ből való későgótikus oltár a templom középkori berendezésének szinte egyetlen darabja. A székesegyház egyik legértékesebb műalkotása az 1513-ból származó, Szent Annát harmadmagával ábrázoló későgótikus táblakép (Metercia). A székesegyház különálló, barokk-klasszicista stílusban épült harangtornya (1799) Mayer János helybeli építész munkája.

Szomolnok (Smolník)

A Szent Katalin Templom 1801-ben épült. A bányászok védőszentjének szentelt templom berendezésének legértékesebb darabja az 1805-ből származó Szent Katalin képével díszített oltár.

Csetnek (Štítník)

A gótikus evangélikus templom falait 14-16. századi freskók díszítik. A templomban egy 1492-ben készült orgonát is megtekinthetnek a látogatók.

Emlékházak és emlékszobák a Szlovák-karszt területén

Emlékház (-szoba) neve	Címe	Telefonszám
Pavol Jozef Šafárik Emlékház	049 23 Kobeliarovo 78	+421-58-795 12 43
Pavol Emanuel Dobšínský Emlékszoba	049 36 Slavošovce 157	+421-58-799 91 62, +421-907-210 907
Fraňo Kráľ Emlékszoba	049 26 Vyšná Slaná 29	+421-58-794 01 41
Július Botto Emlékszoba	049 32 Rozložná	+421-58-793 14 38
Juraj Hronec Emlékház	049 24 Gočovo	+421-58-795 91 16

Helyi termékek és szolgáltatások

Az Aggteleki-karszton

Abod

GRIP Kft. Kossuth út 8.

A kft. profilját bio olajos magok termesztése és feldolgozása (napraforgó-, tökmagolaj stb.), valamint bio salátaolajok sajtolása (BIO SUISSSE ellenőrzéssel végzett tevékenység) alkotja. Az üzem előzetes bejelentkezést követően látogatható.

*Információ: Berkesi László tel.: +36/48/460-038, 20/973-3181
grip@t-online.hu, www.grip.hu.*

Aggtelek

Ajándékbolt: Baradla-barlang fogadótere, Látogatóközpont

A boltban ismeretterjesztő kiadványok, térképek, prospektusok, különböző ajándéktárgyak, szabadidős sportfelszerelések, sportruházat és kiegészítők kaphatók.

Információ: Tourinform-Aggtelek, tel.:+36-48/503-000

Nyitott parasztudvar – Kossuth u. 49.

Programjai 2010. március 1-től egész évben előzetes bejelentkezéssel igényelhetőek. A parasztudvar kínálatában lekvárkóstolóval egybekötött portálátogatás, valamint falusi vendégasztal (hagyományos népi ételek kóstolása) szerepelnek.

Maximális létszám: 15 fő.

*Információ: Koltay házaspár, tel.: +36/30/93-31-718,
e-mail: info@erdeigomba.hu, www.erdeigomba.hu.*

Ételkóstoló a Tájházban – Kossuth u. 2.

Az aggteleki Tájházban az alábbi ételekbe és azok elkészítésébe lehet belekóstolni: kenyér, cipó, kenyérlángos, kalács, herőce, rétes, krumplilángos. A résztvevők létszáma 5-30 fő.

*Információ, időpont-egyeztetés: Szűcs Istvánné, tel.: +36/30/435-47-88,
+36/48/503-208, polgármesteri hivatal: tel.: +36/48/503-209.*

Dövény

Salátaolajak, étolajak, aszalványok

Az olajütő (olajmalom) Sajókazán, az aszaló Dövényben előzetes bejelentkezés után látogatható.

Információ: Orbán Péter, tel.: +36/20/937-5189,

e-mail: orban.peter@orbanmajor.hu, www.orbanmajor.hu.

Gömörszőlős

Nemezelés: a hagyományörző kézműves foglalkozás keretében a résztvevők megtudhatják, honnan is ered a nemezelés ősi mestersége, hogyan kapcsolódik a magyarság történetéhez.

Információ és előzetes jelentkezés:

É. Kovács Judit 20/438-84-61, e-mail: gomorszolos@ecolinst.hu.

Hét

Biozöldségek

Szeles Attila biozöltség-termelő életfilozófiája az, hogy táplálkozásunkban rejlik az egészségünk. Ezt a filozófiát minőségi élelem formájában adja át családjának és érdeklődő embertársainak. Bioéléskamra néven működő webáruház és csomagküldő szolgálat alapító tagjai, termelői és szállítói.

Információ: Szeles Attila, tel.: +36/30/506-51-40

szelesattila@freemail.hu, eleskamra@citromail.hu,

www.bioeleskamra.hu.

Jósvafő

Agyagozás, korongozás

Az előzetes egyeztetés és bejelentkezés (min. 7 nap) alapján igényelhető program keretében az érdeklődő saját maga készíthet kisebb-nagyobb kerámia tárgyakat.

Információ és előzetes jelentkezés: Szőke Eszter,

tel.: +36/46/781-168, +36/20/220-3390

Nyitott Szín

Jósvafő település ófalui részében épült Nyitott Színben előzetes egyeztetés után vezetett felszíni túra keretében (I. Felszíni túrák: faluséta, ófalui séta, szőlőhegyi túra), vagy önálló programként az alábbi kínálatból választhatnak az érdeklődő családok, társaságok és csoportok:

Alkalmi falusi vendégszolgálat

Kóstolható helyi ételek és italok: kemencében sült kenyérlángos és házi kenyér, masinán sült krumplilángos, sparherden főtt gulyásleves házi kenyérral, kelt tésztás sütemények dióval és lekvárral, jósvafői szilvórium, bor és szikvíz (szódavíz), citromfűves-mentás limonádé és tea

„Ember a karszton” – bemutató program

A kenyérlángos és házi kenyér, ill. a masinán sült

krumplilángos esetében az érdeklődők aktív részesei lehetnek a hagyományos módon és eszközökkel megvalósuló helyi ételkészítésnek. A bemutató programokon résztvevők optimális létszáma 5-10 fő.

Nagyobb csoportok (11-40 fő) esetében az ételkészítéssel párhuzamosan, korosztálytól és létszámtól függően kb. 40-60 perces váltásokkal, lehetőség nyílik a Jósvalói Tájház megtekintésére, lovas kocsizásra, ill. a Fürkész ösvény egyes állomásainak kipróbálására.

Művészeti programok

- SZÍNES gondolatok: életérzések, hangulatok, titkok prózában, borral és zenével.
- Pajzán históriák (felnőtt program): a magyar népi erotika gyöngyszemeiből összeállított válogatás a Jósvalói Kvintett tagjainak előadásában.

Információ és előzetes jelentkezés: Lásd betétlap

Kánó

Bemutató pálinkafőzde – Kossuth u. 30.

Helyi termesztésű és erdei gyümölcsből készült eredeti gyümölcspálinkák főzése, a technológia bemutatása, előadás, kóstolási lehetőség. Előzetes bejelentkezés szükséges.

Információ és előzetes jelentkezés:

Bokros Lajos, tel.: +36/48/353-498.

Szendrő

Kecskefarm – Külterület (Ivancsótanya)

Májustól szeptemberig kecskesajtot lehet itt kóstolgatni és vásárolni. Ezen kívül az érdeklődők egy 30 perces programon vehetnek részt, amely során megismerkedhetnek a farm különlegeségeivel, a kecsketartással és a sajtkészítés rejtelmeivel. A programot sajtkóstolás zárja. Előzetes bejelentkezés szükséges.

Információ és előzetes jelentkezés:

Fidrus Gábor, tel. +36/48/560-525, +36/30/487-0538

Kézművesbolt – Fő u. 17.

Kétfestő anyagból és egyéb textíliából készült ajándéktárgyak, illetve kézműves termékek, kiegészítők kaphatók itt.

Nyitvatartás: H, Sz: 8.00-12.00, K-P: 8.00-16.00.

Információ: Spisák Anna, tel.: +36/20/554-3290

Termelői méz – Honvéd u. 21.

Információ: Ambrus János őstermelő, tel.: +36/20/431-5134

Szin

Bördíszműves kiállítás és kézműves foglalkozás Szabadság u. 102.

A program során az érdeklődők helyben elkészíthetik saját ajándéktárgyaikat. Bördíszműves termékek vásárlására is van lehetőség.

Hagyományos erdélyi kürtöskalács készítése (min. 4 db) a vendégekkel közösen.

Előzetes bejelentkezés mindkét programra szükséges.

Információ: Magyar Árpád és Erzsébet,

tel.: +36/48/464-065, +36/30/499-1659.

Szögliget

Hagyományos gyümölcsaszaló – Szabadság tér 1.

Információ: Burinda Tamás, tel.: +36/30/63-11-514.

A Szlovák-karszton

Várhosszúréti Kézműves Központ és a Gömöri Kézművesek Társulása (Remeselnícky dom v Krásnohorskej Dlhej Lúke)

A Várhosszúréti Kézműves Központ újjáéleszti az olyan hagyományos mesterségeket, mint a kosárkészítés, szövés, papírkészítés, fazekas munka. Saját alkotóműhellyel rendelkezik, amelyben nem csak a kézműves mesterségek oktatása folyik, hanem az itt készült tárgyak is megtekinthetők, megvásárolhatók.

A társulás céljai közé tartozik a történelmi Gömör kézműves hagyományainak, tárgyalkotó kultúrájának megőrzése, értékeinek bemutatása, a kézműves tevékenység iránti érdeklődés felkeltése, a mesterségbeli ismeretek, a szaktudás továbbadása, hagyomány-őrző és hagyományteremtő nemzeti és nemzetközi rendezvények szervezése. Július végén rendszeresen megrendezik a Várhosszúréti Kézműves Gyermekműhelyt, ahol napi 10 – 12 foglalkozásból választhatnak a résztvevők. A júliusi és augusztusi hónapban hetente egyszer kenyérsütés zajlik egy hagyományos udvari kemencében.

Hagyományos ételek és helyi specialitások kóstolója

Körtvélyesen a Kovács Villa (Vila u Kovácsa, Hrušov) házi pogácsával, kolbásszal, disznósajttal, saját termelésű borral várja vendégeit. A helyi specialitások és borok kóstolóját élő zene teszi még kellemesebbé.

Praktikus információk

Az Aggteleki-karszton

Közlekedési információk

MÁV információ:

+36/40/49-49-49 Jósvafő-Aggtelek Vá.

Tel.: +36/48/462-105

Részletes útvonal ajánlat és MÁV információ:

www.mav-start.hu, www.elvira.hu

Volán információ:

Miskolc: Tel.: +36/46/340-288

Kazincbarcika: Tel.: +36/48/312-940

Részletes útvonal ajánlat és Volán információ: www.volan.hu,
www.menetrendek.hu

Megközelítés közúton (Budapestről)

- M3 – M-30 – Miskolc – Edelény – Szin – Jósvafő – Aggtelek
- M3 (Füzesabonyig) – Eger – Szilvásvárad – Kazincbarcika – Szuhakálló – Felsőnyárad – Aggtelek – Jósvafő
- M3 – Hatvan – Bátorfyerenye – Pétervására – Ózd – Bánréve – Serényfalva – Aggtelek – Jósvafő

Közérdekű információk

Orvosi ügyelet

3733 Rudabánya, Petőfi u. 5., tel.: +36/48/353-232 (17.00-7.00)

3752 Szendrő, Rákóczi u. 17. tel.: +36/48/460-023 (16.00-7.30)

Mentők

3752 Szendrő, tel.: +36/48/460-017, +36/48/460-444

csak betegszállítás (Kazincbarcika)

Tel.: +36/48/311-404, sürgős esetekben: 104

Tűzoltók

3752 Szendrő, tel.: +36/48/560-010, +36/48/560-013

3700 Kazincbarcika, tel: +36/48/510-330, fax: +36/48/510-331

Rendőrség

3780 Edelény,

tel.: +36/48/341-311, +36/48/341-911, +36/48/524-000

3763 Bódvaszilás, tel: +36/48/454-014

Bankautomata

Bódvaszilás (20 km), Putnok (30 km), Szendrő (35 km)

és a postahivatalokban:

3762 Szögliget, Szabadság tér 27. tel.: +36 48 465 027

3759 Aggtelek, Kossuth 37.
Tel.: +36/48/343-156, +36/48/343-097
Nyitva: 8.30-12.00, 13.00-16.00

3758 Jósvafő, Ady E. u. 2., tel.: +36/48/350-016
(VISA, ELECTRON, MAESTRO, MASTER CARD, ECD)
Nyitva tartás: H–P: 8.00-10.00 és 13.00-16.00

Benzinkutak

Aggtelek tel.: +36/48/343-063
Szendrő (35km), Kazincbarcika (35km), Putnok (30km),
Bódvaszilas (20km)

A Szlovák-karszton

Közérdekű információk

Postahivatalok Rozsnyón

Šafárikova 62, 048 80 Rožňava
Zakarpatská 19, 048 03 Rožňava, tel: +421/58/7322 289

Benzinkutak

Rozsnyó (Rožňava)
Shell, Juh Lakótelep, tel.: +421 58 788 1544
Lilgárt Tibor, Jovická 1744, tel.: +421 58 7331609
Slovnaft, Košická utca, tel.: +421 58 73 22 451, fax: +421 58
73 41 901

Rozsnyó környéke

OMV, 049 12 Csoltó (Čoltovo) 171,
tel.: +421 58 7927184, fax: +421 58 7927184
Slovnaft, 049 25 Dobsina (Dobšiná),
tel.: +421 58 79 41 381, fax: +421 58 78 82 580
Slovnaft, 04911 Pelsőc (Plešivec),
tel.: +421 58 79 21 103, fax: +421 58 73 27 776

Bankautomaták Rozsnyón

ČSOB Rožňava, Šafárikova 18
HM Tesco, Krásnohorská 5, 048 01 Rožňava
OTP BANKA Rožňava, U zeleného stromu 10, 048 01 Rožňava
SLOVENSKÁ SPORITELŇA, Šafárikova 22, 048 01 Rožňava
TATRA BANKA Rožňava, Námestie baníkov 1, 048 01 Rožňava
VÚB Rožňava, Šafárikova 21, 048 73 Rožňava
UNIBANKA Rožňava, Nám. Baníkov 33, 048 01 Rožňava

Pénzváltók Rozsnyón

ČSOB Rožňava, Šafárikova 18
Hotel Čierny Orol (Fekete Sas Szálló), Námestie Baníkov 17

OTP BANKA Rožňava, U zeleného stromu 10
SLOVENSKÁ SPORITEĽŇA Rožňava, Šafárikova 22
TATRA BANKA Rožňava, Námestie baníkov 1
TIC Rožňava (Turisztikai Információs Központ),
Námestie baníkov 32
UNICREDITBANK Rožňava, Námestie Baníkov 33
VÚB Rožňava, Šafárikova 21

Turisztikai információk

TOURINFORM – Aggtelek

Természetvédelmi és Turisztikai Információs Központ

3759 Aggtelek, Baradla oldal 3.

Tel./fax.: +36/48/503-000,

aggtelek@tourinform.hu, www.anp.hu

Rozsnyói Turisztikai Információs Központ

Bányászok tere 32, 048 01 Rozsnyó, Szlovákia

Tel.: +421 58/732-8101, fax: +421 58/732-4837

tic.roznava@stonline.sk, www.roznava.sk

Karszt Kapui Turisztikai Információs Iroda

049 12 Gömörhorka (Gemerská Hôrka), Kövirózsa Panzió

Tel./fax: +421 58/792-1458, tomol@naex.sk

Szlovák-karszt Nemzeti Park Igazgatóság (Správa Národného parku Slovenský kras)

Biely kastiel'188, 049 51 Berzéte (Brzotín),

Tel: +421 58/ 732-6815 www.sopsr.sk

Turisztikai információs iroda és kerékpárjavító műhely, Lekenye.

Nyitva: K– P: 8:00 – 12:00 és 13:00 – 17:00, Szo: 8:00 – 13:00

Egyéb szolgáltatások: fénymásolás, CD-írás, tolmácsolás (szlovák-magyar)

Info: mobil +421/(0)910/446 984, karstservis@hotmail.com

Tartalomjegyzék

Néhány szó a kiadványról	2
Hogyan óvjuk a természet értékeit?	3
Gömör-kártya	4
Világörökség a föld mélyében	5
Barlangtúrák az Aggteleki Nemzeti Parkban	5
Naponta induló barlangtúrák	6
Előzetes bejelentkezéssel induló túrák	7
Barlangtúrák a Szlovák-karszt Nemzeti Parkban	10
Felszíni túrák és tanösvények	12
Vezetett felszíni túrák az Aggteleki Nemzeti Parkban és környékén	12
Tanösvények az Aggteleki Nemzeti Parkban és környékén	15
Felszíni túrák a Szlovák-karszt Nemzeti Parkban és környékén	18
Tanösvények a Szlovák-karszt Nemzeti Parkban és környékén	19
Kerékpártúra útvonalak	20
Az Aggteleki-karszton	20
A Szlovák-karszton	21
Lovaglás	22
Az Aggteleki Nemzeti Parkban	22
A Szlovák-karszton	23
Vadászat	24
Az Aggteleki-karszton	24
A Szlovák-karszton	24
Horgászat	25
Az Aggteleki-karszton	25
A Szlovák-karszton	25
Környezeti nevelés	26
Oktatóközpont az Aggteleki Nemzeti Parkban	26
Erdei iskola az Aggteleki Nemzeti Parkban	27
Kultúrtörténeti látnivalók	28
Az Aggteleki Nemzeti Parkban	28
Az Aggteleki Nemzeti Park térségében	35
A Szlovák-karszt területén	50
Helyi termékek és szolgáltatások	56
Az Aggteleki-karszton	56
A Szlovák-karszton	59
Praktikus információk	60
Az Aggteleki-karszton	60
A Szlovák-karszton	61

Felelős kiadó: Salamon Gábor igazgató

Szerkesztették az Ökoturisztikai és Környezeti Nevelési Osztály munkatársai

Fotó: ANP archívum, Berecz Béla, Borzsák Péter, Egri Csaba, Štefan Kesí,
Štefan Lipták, Juraj Popovics, Jaroslav Stankovič.

www.anp.hu
www.roznava.sk

